1. ULUSLARARASI KADIN ÇOCUK SAĞLIĞI VE EĞİTİMİ KONGRESİ

1st INTERNATINOAL CONGRESS ON WOMAN AND CHILD HEALTH AND TRAINING

14-15 NİSAN 2016
WELLBORN LUXURY HOTEL
BAŞİSKELE - KOCAELİ

14-15 APRİL 2016
WELLBORN LUXURY HOTEL
BAŞİSKELE - KOCAELİ

kadincocuksagligiveegitimkongresi.org

1. ULUSLARARASI KADIN ÇOCUK SAĞLIĞI VE EĞİTİMİ KONGRESİ

TAM METİN

İÇİNDEKİLER

HAMİLELİKTE BİTKİSEL ÜRÜNLERİN KULLANIMI UYGUN MU? 45
Sedat ARSLAN, Mahir ARSLAN

ZİHİNSEL YETERSİZLİKTEN ETKİLENMİŞ ÇOCUKLARIN AİLELERİ VE GÜNCEL HİZMET MODELLERİ 55
Selvinaz SAÇAN, Ayça GÜRKAN

OKUL ÇAĞI ÇOCUKLARININ KALP SAĞLIĞINI GELİŞTİRME TUTUMLARINA OKULLARININ SAĞLIĞI GELİŞTİRME YETERLİLİKLERİNİN ETKİSİ 66
Esra YILDIZ, Eda ALBAYRAK, Sibel ÖZTÜRK, Meral KILIÇ

AİLE PLANLAMASI EĞİTİMİ VE KULLANIM YÖNTEMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: KAHRAMANMARAŞ İLİ ÖRNEĞİ 81
Mine AKBEN, Mehtap SÖNMEZ, Gürkan KIRAN

YENİDOĞAN YOĞUN BAKIMDA YATAN BEBEKLERİN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ 93
Zeynep ÇİKENDİN, Duygu KES, Özlem ÖZTÜRK

ZİHİNSEL ENGELİ OLAN ÇOCUKLARIN VE EBEVEYNLERİNİN SAĞLIK KURULUŞUNA BAŞVURDUKLARINDA YAŞADIKLARI SORUNLARIN İNCELENMESİ 102
Özlem ÖZTÜRK, Gülbahar ALSAN, Tuğba GÜNGÖR, Gülşah HÜR

ÇOCUKLARA BAKIM VERİRKEN HEMŞİRELİK UYGULAMALARINDA TERAPÖTİK OYUNUN ÖNEMİ ..117
Özlem ÖZTÜRK, Nevin ONAN, Tuğba GÜNGÖR, Gülbahar ALSAN

İŞİTME ENGELLİ ÇOCUĞA SAHİP AİLELERİN GEREKSİNİMLERİNE YÖNELİK DESTEK HİZMETLERİ VE EĞİTİM PROGRAMLARI 125
Deniz Uğur CENGİZ, Büşra Nur BEYCİOĞLU, Ülkü SOYER, Furkan AKGÜL

ÇOCUKLARIN OYUN VE OYUNCAK ALGILARININ İNCELENMESİ INVESTIGATION OF CHILDREN'S PERCEPTION OF GAME AND TOYS 137
Arzu ÖZYÜREK, Gülsüm KOCAKAPLAN AÇIKYER

İŞİTME ENGELLİ ÇOCUKLARDA SPOR EĞİTİMİ VE ÖNEMİ 148
Deniz Uğur CENGİZ, Rumeysa COŞKUN, Hümeyra ALDANMAZ, Furkan AKGÜL

ERKEN ÇOCUKLUKTA NORMAL İŞİTMEYE SAHİP ÇOCUKLAR VE İŞİTME ENGELLİ ÇOCUKLARDA MÜZİK EĞİTİMİNİN ÖNEMİ 154
Deniz Uğur CENGİZ, Zekeriya ÇALIŞKAN, Mehmet Kadir ERCAN, Furkan AKGÜL, Duran KOLCU

İŞİTME ENGELLİ ÇOCUKLARDA DİL KAZANIMI VE KONUŞMA EĞİTİMİ 163
Deniz Uğur CENGİZ, Emriye Hilal YAYAN, Mehmet Kadir ERCAN, Duran KOLCU, Furkan AKGÜL

EBEVEYN BAKIŞ AÇISIYLA ÇOCUKLARLA AİLE İÇİ SORUNLARIN OLUŞUMUNDA İLETİŞİMİN ETKİSİ 172
Yusuf GENÇ

KADINLARDA MENOPOZ SONRASI OSTEOPOOZ GELİŞİMİNDE MIF GENİ -173G/C POLİMORFİZMİNİN ETKİSİ
Şengül TURAL, Asker Zeki ÖZSOY, Nevin KARAKUŞ, Serbülent YİĞİT, Nurten KARA, Mehmet Kemal TÜMER, Gamze ALAYLI, Ömer KURU

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDEKİ ÇOCUKLARIN ÖZ DÜZENLEME BECERİLERİ İLE KİŞİLER ARASI PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ 194
Cansu TUTKUN, Fatma Tezel ŞAHİN

DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERE GÖRE ÇOCUKLARIN KİŞİLER ARASI PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNİN İNCELENMESİ 208
Fatma Tezel ŞAHİN, Cansu TUTKUN

ESKİŞEHİR'DEKİ BİR GRUP AİLE SAĞLIĞI MERKEZİNE KAYITLI PRİMİPARLARA VERİLEN ANTENATAL EĞİTİMİN EMZİRME ÖZ-YETERLİLİK ALGISINA ETKİSİ 220
Berrak Mızrak ŞAHİN, Nebahat ÖZERDOĞAN, Ertuğrul ÇOLAK

TRAVAYDA PRİMİPAR GEBELERİN DOĞUM KORKUSUNUN GİDERİLMESİNDE HEMŞİRELİK DESTEĞİNİN ETKİSİ 229
Tuğba ÖZTÜRK, Nurdan DEMİRCİ

KAZA GELİYORUM DEMEZ! ÇOCUKLARIMIZI KAZALARA KARŞI KORUYUP YARDIM EDEBİLİYOR MUYUZ? 246
Ozana URAL, Gülçin GÜVEN, Kadriye EFE AZKESKİN, Elif YILMAZ, Hande ARSLAN ÇİFTÇİ, Elif KÜÇÜKOĞLU

AİLE İÇİ ŞİDDETİN ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDEKİ ÇOCUĞA ETKİLERİ 261
Mehmet SAĞLAM, Ayşegül ULUTAŞ, Zekeriya ÇALIŞKAN, Neriman ARAL

ANNE VE BABALARIN OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARINA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ 270
Zuhal BEGDE, Arzu ÖZYÜREK

EL, AYAK VE AĞIZ HASTALIĞINDAN SONRA ONİKOMADEZİS: OLGU SUNUMU 285
Sevin ALTINKAYNAK, Sümeyra TOPAL, Nursan ÇINAR

MATERNAL MALNUTRİSYON, OLASI ETKİLERİ VE GÜNCEL YAKLAŞIMLAR 289
Mahir ARSLAN, Sedat ARSLAN

POSTPARTUM 0-6 AYLIK DÖNEMDE ANNELERİN EMZİRME BAŞARISI - ÖZ YETERLİLİĞİ VE DEPRESYON DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ.....296
Hatice BÖLÜKBAŞI, Nevin ŞANLIER

MEME KANSERİNDE ***BRCA1*** VE ***BRCA2*** GEN MUTASYONLARININ ROLÜ 310
Nevin KARAKUŞ

İLK 6 AY ANNE SÜTÜ İLE BESLENMEYE ETKİ EDEN MATERNAL FAKTÖRLER 318
Sedat ARSLAN, Mahir ARSLAN

DOĞUM SONRASI EMZİRME EĞİTİMİNİN BEBEK BESLENMESİ İLE İLGİLİ DAVRANIŞLARA ETKİSİ 325
Mahir ARSLAN, Sedat ARSLAN

ASSOCIATION OF ***MTHFR*** GENE WITH BREAST CANCER *335*
Nevin KARAKUŞ, Emir Fatih KAYA, Ali Naki ULUSOY, Cihangir ÖZASLAN, Nurten KARA

KADINLARIN DOĞAL DOĞUM HAKKINDAKİ BİLGİ VE GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....344
Sibel ÖZTÜRK, Meral KILIÇ, Safiye AĞAPINAR ŞAHİN, Esra YILDIZ

BEBEĞİ YENİDOĞAN YOĞUN BAKIMDA YATAN ANNELERİN KAYGI DÜZEYLERİ.....355
Berrak MIZRAK ŞAHİN, Ayşe Özge DENİZ, Ayfer AÇIKGÖZ

GEBE OKULUNDA EĞİTİM ALAN GEBELERİN BİLGİ DÜZEYLERİ 366
Nurgül TURGUT, Ayşe GÜLDÜR, Gülser ŞERBETÇİ,.Hatice ÇAKMAKÇI 366

OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ SAĞLIK TARAMALARININ İNCELENMESİ: SAKARYA İL ÖRNEĞİ 377
Enes IŞIKGÖZ, Çetin YAMAN

OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ VE EBEVEYNLERİNİN FİZİKSEL AKTİVİTE SEVİYESİ.....386
Irmak Hürmeriç ALTUNSÖZ

ÇOCUK OYUN PARKLARI GÜVENLİĞİNİN İNCELENMESİ.....395
Arzu ÖZYÜREK, Meryem Esra ÖZTABAK

BİR METAFOR ÇALIŞMASI: OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN REHBERLİK SERVİSİNE İLİŞKİN ALGILARI 404
Hasan Basri MEMDUHOĞLU, Eşref DALÇİÇEK

Prof. Dr. Nilgün Caner SARP
Kongre Başkanı

Değerli bilim insanları;

İlkini 14-15 Nisan 2016 Tarihinde Kocaeli Wellborn Hotelde Gerçekleştirdiğimiz 1. Uluslararası Kadın Çocuk Sağlığı ve Eğitimi Kongresini tamamlamış bulunmaktayız. Bu ilk buluşmamızda bizleri yalnız bırakmayan tüm dostlarımıza en içten dileklerimizle minnet ve şükranlarımızı sunuyoruz. Yılda bir kez gerçekleştireceğimiz ve devamlılık esasına dayalı olarak farklı disiplinlerle ortak çalışmaların bilim dünyasına kazandırılmasına her türlü katkıyı sağlamak istemekteyiz. Bu kongremizde bizleri kurumsal ve kişisel olarak destekleyen bilim dostlarına da ayrıca teşekkür etmek isteriz. Günümüzde oldukça önemli olan anne ve çocuk sağlığı ile eğitimi konusunda başta gelişmemiş ve gelişmekte olan dünya ülkelerindeki sorunları birlikte tartışarak çözüm önerileri bulmaya gayret ettik. Kongremiz 2014 yılı aralık ayı itibariyle tüm bilim dünyasını insanlarına duyurulmaya başlamıştır. İlk duyuru itibariyle kongremize toplam 329 bildiri gelmiştir. Bu bilgilerin değerlendirilmesinde aktif görev alan tüm bilim kurulu ve yürütme kurulu üyelerimize de minnet borçlu olduğumuzu ifade etmeden geçemeyeceğiz. Ayrıca kongrenin organizasyonunda aktif olarak çalışan tüm arkadaşlarımıza da ayrıca teşekkür ediyoruz. Kongremizin ikincisini 2017 yılında yine Kocaeli Wellborn Hotelde gerçekleştirme arzusu içindeyiz. Farklı disiplinlerden çalışmalar ile bakış açılarının bir araya getirilerek daha farklı çözüm önerilerinin oluşturulmasına katsı sağlamak asıl amaç ve gayemiz olacaktır. İlk kongremizde bizleri destekleyen Üniversitelere, STK ve Welborn Hotel Yönetimine yine şükran ve teşekkürlerimizi ifade eder, bir sonraki bulumamızda görüşmek ümidi ile hepinize sağlıklı, mutlu ve güzel günler dileriz. Saygılarımızla…

KONGRE BAŞKANI

Prof. Dr. Nilgün Caner SARP

(Bahçeşehir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Gelişimi Bölümü)

KONGRE EŞ BAŞKANLARI

Prof. Dr. Nevin ŞAHİN
Prof. Dr. Yasemin AYDOĞAN
Doç. Dr. Arzu ÖZYÜREK
Doç. Dr. Sevgi ÖZKAN

DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Yavuz TAŞKIRAN
Doç. Dr. Perihan ÜNÜVAR
Doç. Dr. Serdal SEVEN
Doç. Dr. Oğuzhan KILDAN
Yrd. Doç. Dr. Meltem BAL
Yrd. Doç. Dr. Pınar SERÇEKUŞ

BİLİMSEL SEKRETERYA

Yrd. Doç. Dr. Feride YİĞİT
Yrd. Doç. Dr. Vuslat OĞUZ
Öğr. Gör. M. Esra ÖZTABAK
Öğr. Gör. Huriye DEMİRHAN
Arş. Gör. Sinem Göral TÜRKÇÜ
Arş. Gör. Asya ÇETİN

YÜRÜTME KURULU

Prof. Dr. Ümran SEVİL
Doç. Dr. Ayhan AYTAÇ
Yrd. Doç. Dr. Ayla TAŞKIRAN
Yrd. Doç. Dr. Gökşen ARAS

KONGRE SEKRETERYASI

Öğr. Gör. Ebru CENGİZ
Öğr. Gör. Özlem KAYHAN
Araş. Gör. Asya ÇETİN

BİLİMSEL PROGRAM

1.ULUSLARARASI KADIN ÇOCUK SAĞLIĞI VE EĞİTİMİ KONGRESİ

PROGRAM ÇİZELGESİ

14.04.2016

SAAT	**ANA SALON**
9:00-9:30	**Kayıt**
9:30-10:00	Açılış konuşmaları
10:00-10:15	**Çay Kahve Arası**
10:15-11:15	**PANEL: GÜNÜMÜZDE ANNE VE ÇOCUK OLMAK** **Oturum Başkanı:** Prof. Dr. Ümran Sevil Prof. Dr. Nilgün Caner Sarp **Tartışma**
11:20-12:30	**PANEL: KADIN ve TOPLUMSAL YAŞAM** **Oturum Bşk.**Prof. Dr. Nevin Şahin, **Çalışma Yaşamında Kadın**/Prof. Dr. Serpil Aytaç **Medya da Kadın/** Prof. Dr. Nilüfer Timisi **Kadına Yönelik Şiddet** / Prof. Dr. Nazan Moroğlu **Tartışma**
12:30-13:30	**Yemek Arası**
13:30-14:30	**PANEL: KANSER ve KADIN** **Oturum Başkanı:** Prof. Dr. Füsun Terzioğlu **Kanserde Erken Tanı ve Taramalar/** Prof. Dr. Sinan Berkman **Kanserden Korunmada Sağlığı Geliştirmenin Önemi /**Yard. Doç. Dr. İlgün Özer Çınar **Kanserle Yaşam/** Prof. Dr. Sema Arıcı **Tartışma**
14:30-15.30	**PANEL: KADIN ve ÇOCUKTA OBEZİTE** **Oturum Başkanı:** Prof. Dr. Sinan Berkman

Kadında Obezite / Yard. Doç. Dr. Tuba Kayan Tapan

Çocukta Obezite / Prof. Dr. Muazzez Garipağaoğlu

Obeziteyi Önleme Programları / Yard. Doç. Dr. Nihan Çakır Biçer

Üniversite destekli Obeziyeti Önleme Programı Örneği /Doç. Dr. Ayla Berkiten Ergin

Tartışma

15.30-15.45 **Çay Kahve Arası**

15.45-17.00 **SÖZEL BİLDİRİLER**

(Ana Salon) **KADIN VE ÇOCUK SAĞLIĞI 1**

Oturum Başkanı: Doç.Dr. Hatice YILDIZ

1. Ülkemizde Kontrasepsiyon Kullanımındaki Değişimler

Meltem BAL, Ayla ERGİN

2. Hormonal Doğum Kontrol Yöntemlerinin Kadın Cinsel Yaşamı Üzerine Etkisi

Özge BAYDAR, Emre YANIKKEREM

3. Kadınların Sağlık Okuryazarlık Düzeyinin Önemi Ve Sağlık Okuryazarlığının Yükseltilmesinde Hemşirenin Rolü

İlknur Münevver Gönenç

4. Göç: Kadın Sağlığı Ve Hemşirelik

Fatma Başar

5. Kız Öğrenciler Ve Annelerinin Human Papilloma Virüs (Hpv) Aşısı Hakkındaki Bilgi Ve Tutumları

Dilek Menekşe, Nursan Çınar

6. Okul Öncesi Yaş Grubu Çocuklarda Konstipasyonun Giderilmesinde Refleksoloji Kullanımı

Nejla Canbulat Şahiner, Alper Yusuf Köroğlu, Dilek Menekşe

7.Yenidoğan Cilt Bakımı: Doğal Yağlar Ve Etkileri

Gizem Kerimoğlu Yıldız, Seda Çağlar

8. Bir İlköğretim Okulunda Öğrenim Gören Çocukların Kalp Sağlığını Geliştirme Tutumları İle Okullarının Sağlığı Geliştiren Okullarda Bulunması Gereken Yeterlilikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Esra Yıldız

9. Romanların Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Ve Yaşam Kalitelerinin İncelenmesi

Zeynep Erdoğan, Meltem Kürtüncü, Hicran Yıldız, Havva Sert

10. Üniversite Öğrencilerinin Obeziteye Yönelik İnanç Ve Tutumlarının Değerlendirilmesi

Zeynep Erdoğan, Türkan Akyol Güner, Ebru Ofluoğlu, Derya Atik, Havva Sert

17.00-18.00

(Ana Salon)

17.00-18:00 SÖZEL BİLDİRİLER

(Ana Salon) KADIN VE ÇOCUK SAĞLIĞI 2

Oturum Başkanı: Doç. Dr. Yurdanur DİKMEN

1. Bir İlkokulda El Yıkama Eğtiminin El Yıkama Davranışı Üzerine Etkisinin Belirlenmesi

Kamuran Özdil, Ayşegül Özcan, Şenay Şermet Kaya, Nuray Caner

2. Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitelerinde Gürülyü Azaltmada Kullanılan Yöntemler Ve Etkinliği: Sistematik Derleme

Müjde Çalıkuşu İncekar, Duygu Gözen

3. Aile İçi Şiddetin Önlenmesi İçin Bir Model Önerisi: Halk Sağlığı Hemşiresinin Ev Ziyareti İle Aile İzlemi

Nilay Ercan Şahin, Funda Aslan, Oya Nuran Emiroğlu

4. 1999–2015 Yılları Arasında Emzirme Eğitimi İle İlgili Yapılmış Tezlerin Geriye Dönük İncelenmesi

Funda Aslan, Nilay Ercan Şahin

5. Sağlık Yüksekokulunda Eğitim Alan Kadın Öğrencilerin Obezite Ön Yargı Düzeylerinin Değerlendirilmesi

Havva Sert, Ahmet Seven, Serap Çetinkaya, Meryem İlmek, Dilek Aygin

6. Gebelikte Anemi Varlığı Algınanan Doğum Ağrısını Etkiler Mi?

Funda Durdu, Yrd.Doç.Dr. Ayşegül Oksay Şahin

7. Fiziksel Aktivitenin Gebelik Üzerine Etkisi

Didem Kıratlı, Zeynep Daşıkan

8. Görme Engelli Kadınların Genital Hijyen Bilgileri

Beril Nisa Yaşar, Füsun Terzioğlu, Gülten Koç

9. Çocuk Sağlığının Geliştirilmesi: Halk Sağlığı Hemşiresinin Yeri Ve Önemi

Ayşe Yücesan, Oya Nuran Emiroğlu

10. Okul Tabanlı Eğiitm Programları Ve Okul Sağlığı Hemşiresinin Yeri ve Önemi

Ayşe Yücesan

14.04.2016 **A SALONU**

Saat **SÖZEL BİLDİRİLER (A Salonu)**

10.15-11.15 **KADIN VE ÇOCUK SAĞLIĞI 3**

(A Salonu) **Oturum Başkanı: Doç.Dr.Kerziban YENAL**

1. Gebelikte Depresyon ve Etkileyen Faktörlerin BelirlenmesiGebelikte Depresyon ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi

Aliye BULUT, Çağla YİĞİTBAŞ, Rüveyda Esra ERÇİM, Aziz BULUT

2. Hamilelikte Doğum Öncesi ve Sonrasında Yapılan Egzersizlerin Faydalarına Yönelik Bir Ölçek Geliştirme Çalışması

Murat KORKMAZ, Ali Serdar YÜCEL, Kaya YILDIZ, Ercan ŞAHBUDAK, Sevilay YILDIZ, Ümran SEVİL, Erdal ŞEN, Ebru CENGİZ, Selvinaz SAÇAN

3. **Obstetrik Yoğun Bakım Hastası, Hasta Yakını ve Sağlık Çalışanı Penceresinden Yoğun Bakım Serüveni: Olgu Sunumu**

Neziha ATEŞ, Kerime Derya BEYDAĞ

4. Gebe Okulunda Eğitim Alan Gebelerin Bilgi Düzeyleri

Nurgül TURGUT, Ayşe GÜLDÜR, Gülşer ŞERBETÇİ, Hatice ÇAKMAKÇI

5. Doğum Ağrısı Yönetiminde Kullanılan Non-Farmakolojik Yöntemler

Fatma BAŞAR, Sevil ÇİÇEK

6. Kadınların Doğal Doğum Hakkındaki Bilgi ve Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Sibel ÖZTÜRK, Safiye ŞAHİN, Meral KILIÇ, Esra YILDIZ

7. Maternal Malnutrisyon Olası Etkileri ve Güncel Yaklaşımlar

Mahir ARSLAN, Sedat ARSLAN

8. Doğum Sürecinde Bel Ağrısı Olan Kadınlarda İntredermal Steril Su İnjeksiyonunun Etkileri: Randomize, Kontrolü, Klinik Çalışma

Refika GENÇ, Nurdan DEMİRCİ

9. Hamilelerin İlaç Kullanımı ve Diğer Sosyo-Demografik Algı Boyutlarının İncelenmesi: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması

Murat KORKMAZ, Füsun TERZİOĞLU, Füsun TERZİOĞLU, Ali Serdar YÜCEL, Ercan ŞAHBUDAK, Sevcan KARACABEY, Sevilay YILDIZ, Selvinaz SAÇAN, Yasemin AYDOĞAN, Arzu ÖZYÜREK, Dilek ÖZTAŞ, Ali Murat KIRIK

10. Hamilelikte Bitkisel Ürünlerin Kullanımı Uygun Mu?

Sedat ARSLAN, Mahir ARSLAN

11.20-12.30 SÖZEL BİLDİRİLER (A Salonu)

(A Salonu) KADIN VE ÇOCUK SAĞLIĞI 4

Oturum Başkanı: Doç.Dr. Pınar Serçekuş

1. Türk Müziğinin Gebelik ve Yenidoğan Üzerindeki Etkileri

Fatma COŞAR ÇETİN, Ali TAN, Yeliz MERİH

2. TravaydaPrimipar Gebelerin Doğum Korkusunun Giderilmesinde Hemşirelik Desteğinin Etkisi

Tuğba ÖZTÜRK, Nurdan DEMİRCİ

3. Gebelikte İlaç Kullanımı ve Danışmanlık

Mukaddes TURAN MİRAL, Nezihe KIZILKAYA BEJİ

4. Gebelikte Sigara Kullanımı ve Çevresel Sigara Dumanın Bebek Sağlığına Etkileri İle İlgili Yetişkin Bireylerin Görüşleri

Cemile Dede, Nursan Çınar, Dilek Menekşe, Engin Menekşe

5. Doğum Ağrısını Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi

Funda DURDU, Ayşegül OKSAY ŞAHİN

6.Annelerin Doğum Sonrası Hastane Taburculuğa Hazır Oluşluğu ve Etkileyen Faktörler

Özlem DEMİREL BOZKURT, Aytül HADIMLI, Hafize ÖZTÜRK CAN, Zehra BAYKAL AKMEŞE, Hacer RASTGELE

7. Postpartum Depresyon İle Erken Lohusalık Sürecinde Kadınların Algıladıkları Eş Desteği Arasındaki İlişki ve Etkileyen Faktörler

Aynur KIZILIRMAK, Pelin CALPBİNİCİ, Gülin TABAKAN, Bahtışen KARTAL

8. Postpartum 0-6 Aylık Dönemde Annelerin Emzirme Başarısı - Öz Yeterliliği ve Depresyon Düzeylerinin İncelenmesi

Hatice BÖLÜKBAŞI, Nevin ŞANLIER

9. Doğum Sonrası Emzirme Eğitiminin Bebek Beslenmesi İle İlgili Davranışlara Etkisi

Mahir ARSLAN, Sedat ARSLAN

10. İ.Ü.C.T.F. Sezeryan Servisinde Yatan Annelerin Doğum Şekillerine Göre Doğum Sonu Hospitalizasyon Süreçlerinde Yaşadıkları Komplikasyonların Karşılaştırılması

Reyhan AYDIN, Ayşe TEZEL ATABEY

11. Doğum Yapan Anne ve Eşlerin Fonksiyonel Durumları

Sevgi ÖZKAN, Sinem GÖRAL TÜRKCÜ, Özlem KAYHAN, Pınar SERÇEKUŞ, Ümran SEVİL

12.30-13.30 Yemek Arası

13.30-14.30 SÖZEL BİLDİRİLER (A Salonu)

(A Salonu) KADIN VE ÇOCUK SAĞLIĞI 5

Oturum Başkanı: Yard.Doç.Dr. Sibel ŞEKER

1. İdrar Yolu Enfeksiyonu Görülen ve Görülmeyen Gebelerde Yorgunluk ve Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışlarının Karşılaştırılması

Neslihan TEKELİ, Hafize ÖZTÜRK CAN

2. Annelerde Pospartum Depresyon, Sosyal Destek ve Emzirme Özyeterliği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Nursan Çınar, Sumeyra Topal, Sinem Yalnızoğlu Çaka, Sevin Altınkaynak

3. Maternal Bağlanmayı Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi

Nursan Çınar, SümeyraTopal, ÜnalErkorkmaz, Hilal Uslu Yuvacı

4. İlk 6 Ay Anne Sütü İle Beslenmeye Etki Eden Maternal Faktörler

Sedat ARSLAN, Mahir ARSLAN

5. Obez ve Normal Kilolu Olan Annelerin Erken Dönemde Emzirme Öz Yeterliliği İle Emzirme Başarılarının Karşılaştırılması

Sinem CEYLAN, Sevil ŞAHİN

6. Determination Of FactorsAffectıngExclusiveBreastfeedingForThe First 6 MonthsAmongTurkishMothersWıthChildrenAged 0-2 Years

Melek KOC, Gül PINAR, Sevil SAHİN

7. Eskişehir'deki Bir Grup Aile Sağlığı Merkezine Kayıtlı Primaparlara Verilen Antenatal Eğitiminin Emzirme Öz-Yeterlilik Algısına Etkisi

Berrak MIZRAK, Nebahat ÖZERDOĞAN, Ertuğrul ÇOLAK

8. Rahim İçi Araç (RIA) ve Oral Kontraseptif (KOK) Kullanan Kadınlarda Vajinal Duş Davranışları, Hijyenik Alışkanlıkları İle Genito-Üriner Enfeksiyon İlişkisi

Birsel Canan DEMİRBAĞ, Gamze ÇAN, İftihar KÖKSAL, Selçuk KAYA

9. 2000'li Yıllarda KontrasepsiyondaYenilikler , Güncellikler

Esra VERİM, Ahsen ŞİRİH

10. Yeni Evlenecek Çiftlerin Aile Planlamasına İlişkin Bilgi ve Tutumlarının Belirlenmesi

Nevin ÇITAK BİLGİN, Bedriye AK, Dilek COŞKUNER POTUR, Emine ÖZDOĞAN

14.30-15.30 SÖZEL BİLDİRİLER (A Salonu)

(A Salonu) KADIN VE ÇOCUK SAĞLIĞI 6

Oturum Başkanı: Yrd.Doç.Dr. Feride YİĞİT

1. Evlilik Uyumu İle Maternal Bağlanma Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Birsen Mutlu, Zeynep Erkut,Zeynem Yıldırım, Nurgül Gündoğdu

2. YenidoğanlardaNonfarmakolojik Dokunma Yöntemleri: Yakson veNazik Dokunma

Şadiye Dur, Seda Çağlar

3. Hemşire ve Ebelerin Rahim Ağzı Kanseri ve Pap-Smear Testi İle İlgili Sağlık İnançları

Berna NAZİLLİ, Kerime Derya BEYDAĞ

4. Üniversite Son Sınıf Öğrencilerinin Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Bilgi Düzeyleri

Zehra METİN, Kerime Derya BEYDAĞ

5. Türkiye'de Tüp Bebek Uygulamaları ve İlaç Maliyetleri Toplumsal Algı Boyutu: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması

Murat KORKMAZ, Füsun TERZİOĞLU, Sevilay YILDIZ, Ercan ŞAHBUDAK, Sevcan KARACABEY, Dilek ÖZTAŞ, Yasemin AYDOĞAN, Ali Serdar YÜCEL, Kaya YILDIZ, Ayhan AYTAÇ, Selvinaz SAÇAN, Ümran SEVİL, Ali Murat KIRIK

6. Üniversite Öğrencilerinin Human Papilloma Virüsü ve Aşısı Hakkındaki Bilgi ve Tutumları

İlgün ÖZEN ÇINAR, Sevgi ÖZKAN, Erkan ALATAŞ, Gülbahar KORKMAZ ASLAN

7. Emzirmenin Cinsel Yaşama Etkisi

Sema ÜSTGÖRÜL, Emre YANIKKEREM

8. Özel Eğitim Merkezine Devam Eden Kız Öğrencilere Menstüral Bakım Becerisinin Kazandırılması

Sebahat ALTUNDAĞ, Nazan Çakırer ÇALBAYRAM

9. İnfertiliteŞikayetinde Geleneksel Bir Tedavi Yöntemi Olarak 'Donuz Aşı' Bitkisinin Kullanımı: Olgu Sunumu

Zekiye TURAN, Eylem TOKER, Fatma KUTLAR

10. Kadınların PapSmear Yaptırma Durumlarının ve İlişkili Faktörlerin Belirlenmesi

Meral KILIÇ, Esra ZENGİN, Sibel ÖZTÜRK

11. Hemşirelik Bölümü Öğrencilerinin Human Papilloma Virüsüne (HPV) İlişkin Bilgi Düzeyleri

Fatma BAŞAR, Sevil ÇİÇEK, Havva YEŞİLDERE SAĞLAM

12. Adölesan Dönemde Üreme Sağlığı Sorunları

Fatma BAŞAR, Havva YEŞİLDERE SAĞLAM

15.30-15.45 Çay Kahve Arası

15.45-17.00 SÖZEL BİLDİRİLER (A Salonu)

(A Salonu) KADIN VE ÇOCUK SAĞLIĞI 7

Oturum Başkanı: Doç.Dr.Hülya Çetin Sorkun

1. Meme Kanseri Türlerinde Midkine Ekspresyonunun İmmünohistokimyasal ve PCR Analizinin Kantitatif Karşılaştırması ve Serum Midkine Seviyesi

Hülya ÇETİN, Metin AKBULUT, Yaşar ENLİ, Emre TEPELİ, Sevgi ÖZKAN, Ergun ERDEM

2. Şiddet, Aile İçi Şiddet ve Çocuk: Gazete Haberleri

Sebahat ALTUNDAĞ, Nazan ÇAKIRER ÇALBAYRAM

3. Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği: Kadın Sağlığına Etkisi

Fatma BAŞAR

4. BreastCancerandIntegrativeTreatmentApproaches

Züleyha ŞİMŞEK YABAN, Ayla ERGİN

5. Kadın ve Kanser

Ayşe GÜLER, Nevin H. ŞAHİN

6. Meme ve Serviks (Rahim Ağzı) Kanserinin Erken Tanılamasına Yönelik Yapılan Eğitimin, Niğde İl Merkezine Bağlı Köy ve Kasabalarda Yaşayan Kadınların Tutum ve Davranışlarına ve KETEM Tarama Programlarına Katılımlarına Etkisi

Semra KOCAÖZ, Hanife ÖZÇELİK, Melek Serpil TALAS, Fulya AKKAYA, Fatma ÖZKUL, Ayla NARİN, Fahriye ÜNLÜ

7. Kadercilik Algısının Kadınların Meme Kanserine Yönelik Tutum ve Davranışlarına Etkisi

Hülya KULAKÇI ALTINTAŞ, Tülay KUZLU AYYILDIZ, Funda VEREN, Aysel KÖSE TOPAN

8. Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Meme Kanseri Hakkındaki Bilgi Durumlarının Değerlendirilmesi

HANDE AÇIL

9. Fiziksel Aktivite ve Kadın

Saliha YURTÇİÇEK, Nevin H. ŞAHİN

10. Gebelikte Kilo Alımı ve Postpartum 12. Ay Kilo Retansiyonu: MaternalObezite

Zeynep DAŞIKAN, Zuhal EMLEK SERT

17.00-18.00 SÖZEL BİLDİRİLER (A Salonu)

(A Salonu) KADIN VE ÇOCUK SAĞLIĞI 8

Oturum Başkanı: Yrd.Doç.Dr. Sebahat Altundağ

1. Okul Öncesi Çocuklarda Obesiteyi Önleme İçin Bir Strateji: Yaşa Uygun Porsiyon Büyüklükleri

Hatice BAŞKALE

2. 10-12 Yaş Obez Çocuklarda 8 Haftalık Aerobik Egzersizin Hemoglobin Konsatrasyon ve Oksijen Satürasyon Düzeyleri Üzerine Etkisinin İncelenmesi

Cengiz TAŞKIN, Önder KARAKOÇ, Ali Kemal TAŞKIN, Cemalettin BUDAK

3. Çocuklarda Fazla Kilo ve Şişmanlığın Gelişime Etkisi

Mehmet SAĞLAM, Ramazan İNCİ

4. Orta Yaş Sedanter Kadınlarda Oksijen Satürasyon Düzeylerinin Vücut Kitle İndeksine Göre İncelenmesi

Cengiz TAŞKIN, Önder KARAKOÇ, Ali Kemal TAŞKIN

5. Denizli Servergazi Devlet Hastanesi Acil Servisine Kulağa ve Buruna Kaçan Yabancı Cisim Aspirasyonu İle Müracat Eden Olguların İncelenmesi

Mükerrem YORULMAZ, Arif YORULMAZ

6. Çocuklara Bakım Verirken Hemşirelik Uygulamalarında Terapötik Oyunun Önemi

Özlem ÖZTÜRK, Nevin ONAN, Tuğba GÜNGÖR, Gülbahar ALSAN

7. Bir İlköğretim Okulunda Öğrenim Gören Çocukların Kalp Sağlığını Geliştirme Tutumlarının Değerlendirilmesi

Esra YILDIZ, Melek ATASAYI

8. Prematüre Bebeğe Sahip Annelerin Doğum Sonrası Süreçteki Duygularının İncelenmesi

Bağdagül SARIDAŞ, Aybüke YURTERİ TİRYAKİ, GÜLEN BARAN

9. Kaza Geliyorum Demek! Çocuklarımızı Kazalara Karşı Koruyup Yardım Edebiliyor muyuz?

Ozana URAL

10. Bebeği Yenidoğan Yoğun Bakımda Yatan Annelerin Kaygı Düzeyleri

Berrak MIZRAK, Ayşe Özge DENİZ, Ayfer AÇIKGÖZ

14.04.2016

Saat **B SALONU**

10.15-11.15 **EĞİTİM 1 (B Salonu)**

(B Salonu) **Oturum Bşk. Prof. Dr. Füsun Terzioğlu**

- **Türk Demokrasi Tarihinde Kadının Yeri**
  Tuğba Yolcu, M. Fatih Bilal Alodalı
- **Kutadgu Bilig'de Kadın Algısı**
  M. Fatih Bilal Alodalı, Tuğba Yolcu
- **Evli Kadınlarda Toplumsal Cinsiyet Rollerinin Evlilikte Sorun Çözmeye ve Doyumuna Etkisi**
  Menekşe Erdoğan, Selma Kahraman
- **Ceza İnfaz Kurumlarındaki Kadınların Psikososyal Gereksinimlerine Yönelik Geliştirilen Eğitimin Değerlendirilmesi**
  Mehtap Kızılkaya, Gül Ünsal Barlas, Semra Karaca
- **Yoksulluğun Kadın ve Çocuk Ruh Sağlığı Üzerindeki Etkisi**
  Gülay Taşdemir, Gülseren Keskin, Sebahat Altundağ
- **İktidarın Kadınlaşması Bağlamında Dişil Şiddet: Kaynana Şiddeti**
  Fatma Fidan
- **Basında Suriye'li Göçmen Kadınlara Yönelik Haberlerin Analizi; 2015 Yılı Google Arama Motoru Örneği**
  Neslihan Yılmaz Sezer

11.20-12.30 **EĞİTİM 2 (B Salonu)**

(B Salonu) **Oturum Başkanı: Doç. Dr. Sunay Yıldırım Doğru**

- **Engelli Çocuğa Sahip Annelerin Depresyon ve Umutsuzluk Düzeylerinin İncelenmesi**

  Aliye Bulut, Çağla Yiğitbaş, Dursun Bademci, Aziz Bulut, Rüveyda Esra Erçim

- **Özel Gereksinimli Kardeşe Sahip Normal Gelişim Gösteren Çocuklar**

  Selvinaz Saçan, Yasemin Aydoğan, Arzu Özyürek

- **İşitme Engelli Çocuğa Sahip Ailelerin Gereksinimlerine Yönelik Destek Hizmetleri ve Eğitim Programları**

  Deniz Uğur Cengiz, Büşra Nur Beycioğlu, Ülkü Soyer, Furkan Akgül

- **Erken Çocuklukta Normal İşitmeye Sahip Çocukların ve İşitme Engelli Çocuklarda Müzik Eğitiminin Önemi**

  Deniz Uğur Cengiz, Zekeriya Çalışkan, Mehmet Kadir Ercan, Furkan Akgül, Duran Kolcu

- **İşitme Engelli Çocuklarda Dil Kazanımı ve Konuşma Eğitimi**

  Deniz Uğur Cengiz, Emriye Hilal Yayan, Mehmet Kadir Ercan, Duran Kolcu, Furkan Akgül

- **Evaluation of Sensorial Education on Receptive Language Development of Autistic Children**

  Sunay Yıldırım Doğru, Duygu Çetingöz

12.30-13.30 **Yemek Arası**

13.30-14.30 **EĞİTİM 3 (B Salonu)**

(B Salonu) **Oturum Başkanı: Doç. Dr. Arzu Özyürek**

- **Anne-Bebek Bağlanması ve Etkileyen Faktörler**

  Emel Sezici, Fatma Başar, Deniz Yiğit, Havva Yeşildere Sağlam, Sevil Çiçek

- **4-5 Yaş Çocuğa Sahip Annelerin Kırılganlık Algı Düzeyleri ve Kırılganlık Algılarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi**

  Şermin Metin, Hatice Yıldız, Selvinaz Saçan

- **Ebeveyn Bakış Açısıyla Çocuklarla Aile İçi Sorunların Oluşumunda İletişimin Etkisi**
  Yusuf Genç
- **Anne ve Babaların Okul Öncesi Dönem Çocuklarına Yönelik Tutumlarının İncelenmesi**
  Zuhal Begde, Arzu Özyürek
- **Olumlu Anne Babalık Eğitim Programının Aile İşlevselliği ve Anne Ruh Sağlığı Üzerine Etkisinin İncelenmesi**
  Gonca Özyurt, Çağla Dinsever, Derya Evgin, Zehra Çalışkan
- **Olumlu Anne Babalık Eğitim Programının (Triple P) Çocuklara Uygulanan Fiziksel ve Duygusal İstismar ile Annelerin Başa Çıkma Stratejileri Üzerine Etkisi**
  Gonca Özyurt, Çağla Dinsever, Zehra Çalışkan, Derya Evgin

14.30-15.30 EĞİTİM 4 (B Salonu)

(B Salonu) Oturum Başkanı: Yrd. Doç. Dr. Sevilay Kaya

- **Çocukların Oyun ve Oyuncak Algılarının İncelenmesi**
  Arzu Özyürek, Gülsüm KocakaplanAçıkyer
- **Oyuncakların Çocuklar Tarafından Tercih Edilme Nedenlerinin İncelenmesi**
  Arzu Özyürek, Ayşe Meriç, Erdal Meriç
- **Çocuk Oyun Parkları Güvenliğinin İncelenmesi**
  Arzu Özyürek, Meryem Esra Öztabak
- **6-14 Yaş Gurubu Çocukların Dijital Oyun Oynamalarına Yönelik Ebeveyn Görüşleri (Nitel Araştırma Örneği)**
  Zekihan Hazar, Muhsin Hazar, Meryem Altun
- **İşitme Engelli Çocuklarda Spor Eğitimi ve Önemi**
  Deniz Uğur Cengiz, Rumeysa Coşkun, Hümeyra Aldanmaz, Furkan Akgül
- **Okul Öncesi Dönem Çocuklarının ve Ebeveynlerinin Fiziksel Aktivite Seviyesi**
  Irmak HürmeriçAltunsöz

15.30-16.00 Çay Kahve Arası

16.00-17.00 EĞİTİM 5 (B Salonu)

(B Salonu) Oturum Başkanı: Prof. Dr. Yasemin Aydoğan

- **Dil Gelişimini Destekleyici Ebeveyn Eğitim Programının Sosyo Ekonomik Düzeyi Düşük Ailelerin Çocuklarının Dil Gelişimine Etkisi**
  Emine Muslugüme
- **Beden Eğitimi ve Spor Ders Müfredatının Çocukların Bazı Motor Beceri Gelişimleri Üzerindeki Etkinliğinin İncelenmesi**
  Neşe Candan Yavuz, Fatih Kaya, Nedim Malkoç
- **Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Duygu Düzenleme Becerilerinin Annelerinin Çalışıp Çalışmama Durumlarına Göre İncelenmesi**
  Esra İslam, Aysu Sille
- **Sosyal Çevre Konusunda Uygulanan Proje Yaklaşımlı Eğitimin Dört Yaşındaki Çocukların Bilgi Düzeylerine Etkisi**
  Duygu Çetingöz
- **İlköğretim Çağındaki Çocuklarda Görülen Olumsuz Davranışların Dini Eğitimle Olumlu Yönde Değiştirilmesi**
  Musa Kaval
- **0-3 Yaş Çocuklara Yönelik Türkiye'de Gerçekleştirilen Lisansüstü Tez Çalışmalarının Gözden Geçirilmesi**
  Şermin Metin, Ufuk Akbaş, Hatice Yıldız, Latife Özaydın

17.00-18.00 EĞİTİM 6 (B Salonu)

(B Salonu) Oturum Başkanı: Doç. Dr. Arzu Özyürek

- **Aile İçi Şiddetin Erken Çocukluk Dönemindeki Çocuğa Etkileri**
  Mehmet Sağlam, Ayşegül Ulutaş, Zekeriya Çalışkan, Neriman Aral
- **Ergenleri Suça İten Faktörlerin İncelenmesi**
  Mustafa Talas, Nalan Gördeles Beşer
- **Şiddet, Aile İçi Şiddet ve Çocuk: Gazete Haberleri**
  Sebahat Altundağ, Nazan ÇakırerÇalbayram

- **Annelerin Çocuk İstismarı Konusundaki Farkındalıklarının Önemi**
  Mehmet Sağlam, Ramazan İnci, Aybüke Yurteri Tiryaki
- **Çocuk Cinsel İstismarında Psikolojik Sağlamlık: Duygusal Güvenlik Açısından Bakış**
  Gülseren Keskin, Gülay Taşdemir, Hatice Başkale
- **Üniversite Öğrencilerinin Benlik Saygısı Ve Toplumsal Cinsiyet Tutumlarının Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarına Etkisi**
  Sevda Yıldırım, Füsun Terzioğlu

15.04.2016

Saat	**ANA SALON**
9.00-10.00 (Eğitim Ana Salon)	**PANEL: ÇOCUK GELİŞİMİNDE ALTERNATİF YAKLAŞIMLAR** **Oturum Başkanı:** Prof. Dr. Şener Büyüköztürk **Öğrenme Her Yerde** Yrd. Doç. Dr. Sevilay Yıldız **Erken Çocukluk Eğitiminde Drama** Doç. Dr. Kaya Yıldız **Fiziksel Gelişim Sürecindeki Çocuklarda Spor** Prof. Dr. Kürşad Karacabey - Yrd. Doç. Dr. Ayla Taşkıran **Zihinsel Engelli Çocuklar Ve Aile İçi Yaşanan Sorunlar** Yrd. Doç. Dr. Selvinaz Saçan /Yrd. Doç. Dr. Ayça Gürkan **Tartışma**
10.00-11.00 (Eğitim Ana Salon)	**PANEL: ÇOCUĞUN DEĞERLENDİRİLMESİ VE ERKEN MÜDAHALE** **Oturum Başkanı:** Prof. Dr. Mustafa Talas **Erken Çocukluk Gelişiminde Ölçme Ve Değerlendirme** Prof. Dr. Şener Büyüköztürk

Gelişim Alanlarına Yönelik Örnek Ölçme Araçları

Doç. Dr. Arzu Özyürek

Ölçme ve Değerlendirme Sonuçlarının Eğitim Programlarına Yansıtılması

Prof. Dr. Yasemin Aydoğan

Erken Müdahaleye Eğitsel Yaklaşım Ve Modeller

Yrd. Doç. Dr. Handan Doğan

Tartışma

11.00-11.15 **Çay Kahve Arası**

11.15-12.30 **PANEL (Ana Salon)**
(Sağlık **TEKNOLOJİ VE KADIN SAĞLIĞI**
Ana Salon) **Oturum Başk. Doç. Dr. Sevgi ÖZKAN**

Kadın Sağlığında Teknoloji Kullanımı / Doç. Dr. Kerziban YENAL

Sağlıkta WEB Sitesi Oluşturma / Yrd. Doç. Dr. Sibel ŞEKER

Kadın Sağlığında Simülasyon Kullanımı / Prof. Dr. Füsun TERZİOĞLU

Tartışma

12.30-13.30 **Yemek Arası**

13.30-15.00 **PANEL (Ana Salon)**
(Sağlık **ÜREME SAĞLIĞI VE SORUNLARI**
Ana Salon) **Oturum Başk. Yrd. Doç. Dr. Nevin ÇITAK**

Çocuk İstismarı ve Şiddet / Özlem Kevser KOREL

Çocuk Eğitimi ve Şiddet İlişkisi / Yrd. Doç. Dr. Ayça GÜRKAN

Üreme Hakları ve Yasalarımız / Yrd. Doç. Dr. Nezih VAROL

Çalışan Anne ve Çocuk Sorunsalı / Yrd. Doç. Dr. Haluk ŞENGÜN

Evlilik Öncesi Tarama Testlerinin Önemi / Yrd. Doç. Dr. Saliha ÖZPINAR

Kadınların Yabancı Madde Kullanımı / Dr. Melike DİŞSİZ

Tartışma

15.04.2016

Saat **A SALONU**

9.00-10.00 **SÖZEL BİLDİRİLER (A Salonu)**

(A Salonu) **KADIN VE ÇOCUK SAĞLIĞI 9**

Oturum Başkanı: Yrd. Doç. Dr. İlgün Özer Çınar

1. Hemşirelik Bölümü Öğrencilerinin Menstrual Sendrom Düzeylerinin İncelenmesi

Sevil ÇİÇEK, Deniz YİĞİT, Havva YEŞİLDERE SAĞLAM, Emel SEZİCİ, Fatma BAŞAR

2. Özel Bakım Gereksinimi Olan Bir Bebeğe Sahip Kadınlarda Anneliğe Geçiş: Durum Çalışması

Öznur KÖRÜKCÜ, Ayşe DELİKTAŞ, Kamile KUKULU

3. Doğum Korkusu İle Baş Ederken Non-Farmakolojik Yöntem Kullanımında Ne Durumdayız?:Türkiye Profili

Ayşe DELİKTAŞ, Öznur KÖRÜKCÜ, Ruveyde AYDIN, Kamile KUKULU

4. Kadın Hastaların Sağlık Öyküleri ve Anksiyete- Depresyon Sıklığının Değerlendirilmesi

Döndü Sevimli GÜLER, Özlem DOĞU, Öznur TİRYAKİ, Hande AÇIL

5. Migrenli Kadınların Günlük Aktivitelerindeki Yetersizlik Düzeyinin Belirlenmesi

Nuray DAYAPOĞLU, Esra YILDIZ

6. Yönetimde Kadın ve Cam Tavan Sendromu

Mukaddes TURAN MİRAL, Nevin HOTUN ŞAHİN

7. Menopoz ve Kanıt Temelli Yaklaşımlar

Ayla ERGİN, Meltem DEMİRGÖZ BAL

8. Gebelikte Aile İçi Şiddet ve Postpartum Depresyon İlişkisi; Manisa Örneği

Saliha ÖZPINAR,Ayşegül MUSLU

9. Mevsimlik Tarım İşlerinde Kadın Olmak

Kübra ÖZER, Nevin H. ŞAHİN

10. Kadınlarda Menopoz Sonrası Osteopooz Gelişiminde MIF Geni -173g/C Polimorfizminin Etkisi

Şengül TURAL, Asker Zeki ÖZSOY, Nevin KARAKUŞ, Serbülent YİĞİT, Nurten KARA, Gamze ALAYLI,Mehmet Kemal TÜMER, ÖMER KURU

10.00-11.00 SÖZEL BİLDİRİLER

(A Salonu) KADIN VE ÇOCUK SAĞLIĞI 10

Oturum Başkanı: Doç.Dr. Meltem Bal

1. Hemodiyaliz Ünitesinde Tedavi Gören Hastaların Memnuniyet Düzeylerinin İncelenmesi: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması

Murat KORKMAZ, Ali Serdar YÜCEL, Ercan ŞAHBUDAK, Kaya YILDIZ,Sevilay YILDIZ, Sevcan KARACABEY, Erdal ŞEN, Ebru CENGİZ, Ümran SEVİL, Ayhan AYTAÇ, Emre DÜNDER

2. Hemodiyaliz Hastalarında Tanı ve Tedavi Süreçlerini Etkileyen Faktörler

Huriye DEMİRHAN, Ali ASAN, Sevgi ÖZKAN, Hülya ÇETİN SORKUN, Davut AKIN, Asiye KARÇKAY

3. El, Ayak ve Ağız Hastalığından Sonra Onikomadezis: Olgu Sunumu

Sevin ALTINKAYNAK,SümeyraTOPAL,Nursan ÇINAR

4. Astımlı Çocuk Ebeveynlerine Verilen Taburculuk Eğitiminin Hastalığın Seyrine Etkisi

Özlem Kaçkın, Selma Kahraman

5. Doğum Sonu Dönem Hemşirelik Uygulamalarında Güncel Yaklaşımlar

Filiz Ünal Toprak, Zekiye Turan, Ayten Şentürk Erenel

6. 0-1 Yaş İnfantların Beslenme Özelliklerine Göre Malnutrisyon Derecelerinin Belirlenmesi

Sevin Altınkaynak, Sümeyra Topal, Sinem Yalnızoğlu Çaka, Dilek Menekşe, Nursan Çınar

7. İnfertilite Ve Şiddet Arasındaki İlişki

Sayimie Yiğitoğlu, Özlem Demirel Bozkurt, Ümran Sevil

8. Laktasyon Döneminde Annelerin İlaç Kullanma Konusundaki Bilgi Ve Uygulamaları

Sinem Yalnızoğlu Çaka, Hamide Zengin, Nursan Çınar, Sevin Altınkaynak

9. Ebelik Bölümü Öğrencilerin Hazırladıkları Ebeveyn Eğitimi Programlarının Kavramsal Yapı Çerçevesinde İncelenmesi

Sibel Şeker, KezibanAmanak

10. Gebelikte Resüsitasyon; Ebe Ve Hemşirenin Sorumlulukları

KezibanAmanak, Sibel Şeker

11. FMF Hastalarında Gebelik Ve Kolşisin Kullanımı

Melek YÜCE

11.00-11.15 Çay Kahve Arası

11.15-12.30 SÖZEL BİLDİRİLER (A Salonu)

(A Salonu) KADIN VE ÇOCUK SAĞLIĞI 11

Oturum Bşk.Yard.Doç.Dr.Özlem Demirel Bozkurt

1. Sezaryen Uygulamasına Yönelik Toplumsal Algının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Murat KORKMAZ, Füsun TERZİOĞLU, Ali Serdar YÜCEL, Ercan ŞAHBUDAK, Sevcan KARACABEY, Yasemin AYDOĞAN, Selvinaz SAÇAN, Arzu ÖZYÜREK, Sevilay YILDIZ, Haluk ŞENGÜN, Dilek ÖZTAŞ, Ali Murat KIRIK

2. Ülkemizde Kontrasepsiyon Kullanımındaki Değişimler

Meltem BAL, Ayla ERGİN

3. "Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersi"nin Hemşirelik Öğrencileri Toplumsal Cinsiyet Algısına Etkisinin İncelenmesi

Zekiye TURAN, Yasemin AYDIN, Eylem TOKER

4. Ebelik Bölümü Öğrencilerinin Öz-Etkililik-Yeterlilik Düzeyleri ve Ebelik Kriterlerini Yerine Getirme Algıları Arasındaki İlişki

Tülay YILMAZ, Saadet YAZICI

5. Prenatal Bakımda Gebelikte Eş Şiddetinin Taranması

Zeynep DAŞIKAN, Özlem DEMİREL BOZKURT

6. Türkiye' De Kadına Yönelik Şiddet İle İlgili Hemşirelik Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi

Ayşe YÜCESAN, Ebru ÖZTÜRK ÇOPUR, Oya Nuran EMİROĞLU

7. Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutum ve Davranışları

Mehbare İFTAR, Güngör GÜLER

8. HIV Hastalarına Yönelik Oluşan Sosyal Algı Boyutunun Farklı Faktörler Açısından Değerlendirilmesi: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması

Murat KORKMAZ, Ercan ŞAHBUDAK, Ali Serdar YÜCEL, Sevilay YILDIZ, Füsun TERZİOĞLU, Dilek ÖZTAŞ, Kaya YILDIZ, Erdal ŞEN, Ebru CENGİZ, Selvinaz SAÇAN, Yasemin AYDOĞAN, Ayhan AYTAÇ, Arzu ÖZYÜREK, Ali Murat KIRIK

9. Hemşirelerin Yürüttüğü Göz Sağlığı Geliştirme Programının İlkokul Öğrencilerinin Göz Sağlığını Koruma Davranışlarına Etkisi

Nükhet KIRAĞ, Ayla BAYIK TEMEL

10. Adölesan Sağlığı İçin Yeni Bir Tehdit: Nargile!

Derya ADIBELLİ, Selvinaz SAÇAN

11. Hastanede Çalışan Bireylerin Besin Etiketi Okuma Durumlarının Değerlendirilmesi

Nazan ÇAKIRER ÇALBAYRAM, Hülya YARDIMCI, Bahise AYDIN

12. İşçilerin Beslenme Alışkanlıklarının ve Besin Tüketim Durumlarının Uluslararası Sağlıklı Yeme İndeksine (HEI-2010) Göre Değerlendirilmesi

Hülya YARDIMCI, Feray ÇAĞIRAN YILMAZ, Duygu TATLI, Nazan Çakırer ÇALBAYRAM

12.30-13.30 Yemek Arası

13.30-15.00 SÖZEL BİLDİRİLER (A Salonu)

(A Salonu) KADIN VE ÇOCUK SAĞLIĞI 12

Oturum Başkanı: Yard. Doç. Dr. Nevin Çıtak

1. Cinsel Roller: Kadın Olmak

Şirin ÇELİK, Nevin H. ŞAHİN

2. Kadın Sağlığında Refleksoloji Uygulamaları

Sinem GÖRAL TÜRKCÜ, Sevgi ÖZKAN

3. Kadınların Kullandıkları İlaçlar Konusunda Bilgi Durumları ve Akılcı İlaç Uygulama Tutumları

HANDE AÇIL

4. Nedeni Açıklanamayan İnfertil Kadınlarda Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Eğitiminin Tedavi Üzerine Etkisi

Yeliz KAYA, Nezihe KIZILKAYA BEJİ, Yunus AYDIN, Hikmet HASSA

5. Association Of MTHFR Gene WithBreastCancer

Nevin KARAKUŞ, Emir Fatih KAYA, Ali Naki ULUSOY, Cihangir ÖZASLAN, Nurten KARA

6. Meme Kanserinde BRCA1 ve BRCA2 Gen Mutasyonlarının Rolü

Nevin KARAKUŞ

7. Why Do YouthApplyToYouthCounsellıngAndHealthCenters?

Kıymet YEŞİLÇİÇEK ÇALIK, Birsel Canan DEMİRBAĞ, Melda ÜNAL, Hatice ARDIÇ AZAK, İrfan KOYUN, Tuğba ÖZGÜRBÜZ, Tuba ŞAL

8. Jineonkolojik Hastalarda Kemoterapi Sürecindeki Meşguliyet Terapisinin Anksiyete ve Depresyon Üzerine Etkisi

Hatice Kübra YURDAKUL, Gül PINAR

9. İş Hayatında Kadın ve Mobing

Cansu IŞIK, Nevin H. ŞAHİN

10. Doğum Kadın Hastalıkları ve Hemşireliği Dersi Eğitiminde Simülasyon Kullanımı

Handan EREN, Meltem DEMİRGÖZ BAL

11. Suriyeli Göçmen Kadınların Üreme Sağlığı Sorunları

Gamze Gümüş, Sena Şükran Yılmaz,Adile Kaya, Sevil Özdemir

15.04.2016

09.00-10.00 SÖZEL BİLDİRİLER

(B Salonu) KADIN VE ÇOCUK SAĞLIĞI 13

Oturum Başkanı: Yard.Doç.Dr. Hatice Başkale

1. Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Sağlık Taramalarının İncelenmesi (Sakarya İl Örneği)

Enes IŞIKGÖZ, Çetin YAMAN

2. Yenidoğan Yoğun Bakımda Yatan Bebeklerin Demografik Özelliklerinin İncelenmesi

Zeynep ÇİKENDİN, Duygu KES, Özlem ÖZTÜRK

3. Refreksiyon Kusuruna Sahip Çocuk Hastalarının Gözlük Seçiminde Dikkat Edilmesi Gereken Konular ve Ailelerin Farkındalıkları

Semih KABAK, Erdoğan ÖZDEMİR, Turgut ÇAKAR

4. Zihinsel Engeli Olan Çocukların ve Ebeveynlerinin Sağlık Kuruluşuna Başvurduklarında Yaşadıkları Sorunların İncelenmesi

Özlem ÖZTÜRK, Gülbahar ALSAN, Tuğba GÜNGÖR, Gülşah HÜR

5. Adölesan Gebelik

Handan ÖZCAN, Ayşe ELKOCA

6. Beden Eğitimi ve Spor Ders Müfredatının Çocukların Bazı Motor Beceri Gelişimleri Üzerindeki Etkinliğinin İncelenmesi

Neşe Candan YAVUZ,Fatih KAYA, Nedim MALKOÇ

7.Çocukların Sosyal Beceri Düzeyleri İle Doğum Şekli ve Anne Sütüyle Beslenme Durumlarının Karşılaştırılması

Handan ÖZCAN, Adem ARSLAN, Nezihe KIZILKAYA BEJİ

8. Sakarya'da Riskli Çocuklarda RespiratuvarSinsitiyal Virüs (RSV) İmmünizasyonu

Nursan Çınar, Tuncay Müge Alvur, Öznur Tiryaki, Sinem Yalnızoğlu Çaka

9. Engelli Çocuklara Verilen El Hijyeni Eğitiminin Etkinliği

Tülay KUZLU AYYILDIZ, Aysel TOPAN, Derya ŞAHİN, Fatma GÖKSU

10. Menarş Yaşı Ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi

Aysel TOPAN, Özlem ÖZTÜRK, Tülay KUZLU AYYILDIZ, Hülya KULAKÇI ALTINTAŞ

10.00-11.00 SÖZEL BİLDİRİLER

(B salonu) EĞİTİM 7 (B salonu)

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Yasemin Aydoğan

- **Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Empatik Eğilim Düzeyleri**

  Fatma Yaşar Ekici, Emine Koç, Kadriye Şenoğlu, Meltem Budak, Neslihan Yıldız, Sena Özkan

- **Bir Metafor Çalışması: Okul Öncesi Öğretmenlerinin Rehberlik Servisine İlişkin Algıları**

  Hasan Basri Memduhoğlu, Eşref Dalçiçek

- **Okul Öncesi Öğretmenlerinin Özyeterlik İnançlarının Bazı Demografik Özelliklerine Göre Yordanması**

  Fatma Yaşar Ekici, Büşra Can, Emine Yaman, Memduha Yavaş, Şeyda Ramadan, Tuba Can

- **Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Öğrencilerinin Ailelerle Çalışmaya İlişkin Yeterlik Algıları**

  Fatma Yaşar Ekici

- **MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programının Fen ve Matematik Etkinlikleri Yönünden Değerlendirilmesi**

  Ali İbrahim Can Gözüm

- **Üniversiteli Gençler Ne Kadar Çevreci?**

  Neslihan Koçer

11.00-11.15 Çay Kahve Arası

11.15-12.30 EĞİTİM 8 (B salonu)

(B salonu) Oturum Başkanı: Doç. Dr. Kaya Yıldız

- **Neşet Günal Resimlerinde Çocuk İmgesi**

  Meral Batur

- **Çocuk Gelinler**

  Ayşe Elkoca

- **Üniversite Öğrencilerinin Erken Evlilik ve Çocuk Gelinler Hakkındaki Görüşlerinin Belirlenmesi**

  Derya Evgin, Nuray Caner, Gülhan Küçük, Pelin Calpbinici

- **Demografik Özelliklere Göre Çocukların Kişiler Arası Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi**

  Fatma Şahin, Cansu Tutkun

- **Okul Öncesi Dönemdeki Çocukların Öz Düzenleme Becerileri İle Kişiler Arası Problem Çözme Becerileri**

  Cansu Tutkun, Fatma Tezel Şahin

- **Erken Çocukluk Eğitimi İle İlgilenen Bireylerin Medya ve Televizyon Okuryazarlık Düzeylerinin Belirlenmesi**

  Alper Yusuf Köroğlu, NejlaCanbulatŞahiner, Dilek Menekşe

- **Lise Öğrencileri Okul Meclis Başkanlarını Nasıl Seçiyor?**

  Selvinaz Saçan, Yasemin Aydoğan, Murat Korkmaz

12.30-13.30 **Yemek Arası**

13.30-15.00 **KADIN VE ÇOCUK SAĞLIĞI 14**

(B salonu) **Oturum Başkanı: Doç. Dr. Ayla Berkiten Ergin**

1**. Annelerin Doğum Sonrası Hastane Taburculuğa Hazır Oluşluğu ve Etkileyen Faktörler**

Özlem Demirel Bozkurt, Aytül Hadımlı, Hafize Öztürk Can, Zehra Baykal Akmeşe, Hacer Rastgele

2. Hemşirelik Bölümü Öğrencilerinin Menstrual Sendrom Düzeylerinin İncelenmesi

Sevil Çiçek, Deniz Yiğit, Havva Yeşildere Sağlam, Emel Sezici, Fatma Başar

3. Erken Doğum Tehtidi Olan Gebelerde Orem'in Öz Bakım Modeline Göre Verilen Bakımın Özbakım Gücüne Ve Hemşirelik Tanılarının Sıklığına Etkisi

Meral Kılıç

4. Gebelerin, Gebe Eğitim Sınıfına Katılma Durumunun Fiziksel Aktivitelerine Etkisi

Özlem Doğu, Ebru Çalışkan, Döndü Sevimli Güler, Serhan Cevrioğlu, Ünal Erkorkmaz

5. Zonguldak İl Merkezinde 24-36 Aylık Bebeği Olan Annelerin Ek Gıdalara Geçiş Uygulamalarının Değerlendirilmesi

Tülay Kuzlu Ayyıldız, Hülya Kulakçı, Aysel Topan, Funda Veren

6. Sağlıklı Okul Çevresi Ve Okul Sağlığı Hemşireliği

Ayşe Yücesan, Oya Nuran Emiroğlu

7. Ek Besine Geçişte Katkılı Gıda Kullanımına İlişkin Anne Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Ayşegül Ulutaş

8. Gebelik, Doğum ve Lohusalığa İlişkin Geleneksel İnanç ve Uygulamalar

Nazan ÇakırerÇalbayram

9. Buzdağının Görünmeyen Yönü; Gebeler Aktif Mi?

Özlem Doğu

10. Gebelikte Sağlığı Koruma ve Geliştirmeye Yönelik Güncel Yaklaşımlar

Zekiye Turan, Filiz Ünal Toprak, Ayten Şentürk Erenel

15.00-15.15 Çay Kahve Arası

15.15-16.15 EĞİTİM 9 (B salonu)

(B salonu) Oturum Başkanı: Yrd. Doç. Dr. Selvinaz Saçan

- **Türk Akademisyenlerin Yabancı Dil Öğrenmelerindeki Motivasyon Kaynaklarına İlişkin Bir Ölçek Geliştirme Çalışması**

  Murat Korkmaz, Ali Serdar Yücel, Ercan Şahbudak, Kaya Yıldız, Sevilay Yıldız, Selvinaz Saçan, Arzu Özyürek, Yasemin Aydoğan, Erdal Şen, Ayhan Aytaç, Füsun Terzioğlu, Ali Murat Kırık, Dilek Öztaş

- **Sosyo-Demografik Farklılıkların Eğitim Fakültelerini Tercih Nedenleri Üzerindeki Etkilerinin Belirlenmesi: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması**

  Sevilay Yıldız, Murat Korkmaz, Kaya Yıldız, Selvinaz Saçan, Ali Serdar Yücel, Ercan Şahbudak, Yasemin Aydoğan, Zekeriya Şahin, Erdal Şen, Ebru Cengiz, Yasemin Aydoğan, Arzu Özyürek, Ali Murat Kırık, Dilek Öztaş

- **İstihdam ve Eğitim Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi**

  Murat Korkmaz, Kaya Yıldız, Ali Serdar Yücel, Selvinaz Saçan, Ercan Şahbudak, Yasemin Aydoğan, Ayhan Aytaç, Sevilay Yıldız, Erdal Şen, Arzu Özyürek, Kürşat Karacabey, Ebru Cengiz

- **Stres ve Performans Arasındaki İlişki: Türk Akademisyenler Üzerine Örnek Bir Uygulama**

  Murat Korkmaz, Kaya Yıldız, Ali Serdar Yücel, Füsun Terzioğlu, Sevilay Yıldız, Ali Murat Kırık, Selvinaz Saçan, Ercan Şahbudak, Haluk Şengün, Yasemin Aydoğan, Arzu Özyürek, Ali Murat Kırık, Dilek Öztaş

BİLİMSEL KURUL

Bilim Kurulu Başkanı: Prof. Dr. Füsun TERZİOĞLU (Hacettepe Üniversitesi)

SAĞLIK ALANI BİLİM KURULU

- Prof. Dr. Aygül AKYÜZ (Koç Üniversitesi)
- Prof. Dr. Asiye AKYOL (Ege Üniversitesi)
- Prof. Dr. Hediye ARSLAN ÖZKAN (Yeditepe Üniversitesi)
- Prof. Dr. Anahit COŞKUN (Bezm-i Alem Üniversitesi)
- Prof. Dr. Ramazan ERDEM (Süleyman Demirel Üniversitesi)
- Prof. Dr. Kafiye EROĞLU (Koç Üniversitesi)
- Prof. Dr. Gülşen ERYILMAZ (Atatürk Üniversitesi)
- Prof. Dr. Bahar GÜÇİZ DOĞAN (Hacettepe Üniversitesi)
- Prof. Dr. Sibel GÜNDEŞ (Acıbadem Üniversitesi)
- Prof. Dr. Zekiye KARAÇAM (Adnan Menderes Üniversitesi)
- Prof. Dr. Hacer KARANİSOĞLU (İstanbul Üniversitesi)
- Prof. Dr. Hakkı Cüneyt ULUTİN (İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi)
- Prof. Dr. Cumhur Cevdet KESEMENLİ (Kocaeli Üniversitesi)
- Prof. Dr. Nuran KÖMÜRCÜ (Marmara Üniversitesi)
- Prof. Dr. Samiye METE (Dokuz Eylül Üniversitesi)
- Prof. Dr. Hülya OKUMUŞ (Şifa Üniversitesi)
- Prof. Dr. Ferda ÖZBAŞARAN (Selahattin Eyyubi Üniversitesi)
- Prof. Dr. Türkan PASİNLİOĞLU (Atatürk Üniversitesi)
- Prof. Dr. Ümran SEVİL (Ege Üniversitesi)

- Prof. Dr. Ahsen ŞİRİN (Zirve Üniversitesi)
- Prof. Dr. Lale TAŞKIN (Başkent Üniversitesi)
- Prof. Dr. Füsun TERZİOĞLU (Hacettepe Üniversitesi)
- Prof. Dr. Ümit TURAL (Kocaeli Üniversitesi)
- Prof. Dr. Gülşen VURAL (Sanko Üniversitesi)
- Prof. Dr. Gönül KUNT KANDEMİR (İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi)
- Prof. Dr. Suzan YILDIZ (İstanbul Üniversitesi)
- Doç. Dr. Gülcihan AKKUZU (Başkent Üniversitesi)
- Doç. Dr. Hilmiye AKSU (Adnan Menderes Üniversitesi)
- Doç. Dr. Ergül ASLAN (İstanbul Üniversitesi)
- Doç. Dr. Nevin A. BALKAYA (Muğla Üniversitesi)
- Doç. Dr. Gülçin BOZKURT (İstanbul Üniversitesi)
- Doç. Dr. Filiz Mine ÇİZMECİOĞLU (Kocaeli Üniversitesi)
- Doç. Dr. Nurdan DEMİRCİ (Marmara Üniversitesi)
- Doç. Dr. Gülümser DOLGUN (İstanbul Üniversitesi)
- Doç. Dr. Emel EGE (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
- Doç. Dr. Nilüfer ERBİL (Ordu Üniversitesi)
- Doç. Dr. Zehra GÖLBAŞI (Cumhuriyet Üniversitesi)
- Doç. Dr. Duygu GÖZEN (İstanbul Üniversitesi)
- Doç. Dr. Sevil İNAL (İstanbul Üniversitesi)
- Doç. Dr. Kürşad KARACABEY (Düzce Üniversitesi)
- Doç. Dr. Nebahat ÖZERDOĞAN (Osmangazi Üniversitesi)
- Doç. Dr. Sevgi ÖZKAN (Pamukkale Üniversitesi)
- Doç. Dr. Sevgi ÖZSOY (Adnan Menderes Üniversitesi)
- Doç. Dr. Hafize Öztürk CAN (Ege Üniversitesi)
- Doç. Dr. Aslıhan POLAT (Kocaeli Üniversitesi)
- Doç. Dr. Gülay RATFİSCH (İstanbul Üniversitesi)
- Doç. Dr. Birsen K. SAYDAM (Ege Üniversitesi)
- Doç. Dr. Deniz SAYINER (Osmangazi Üniversitesi)
- Doç. Dr. Nevin ŞAHİN (İstanbul Üniversitesi)
- Doç. Dr. Ayten TAŞPINAR (Adnan Menderes Üniversitesi)
- Doç. Dr. Sermin TİMUR TAŞHAN (İnönü Üniversitesi)

- Doç. Dr. Sevgi UÇAN ÇUBUKÇU (İstanbul Üniversitesi)
- Doç. Dr. Aslı UÇAR (Ankara Üniversitesi)
- Doç. Dr. Çetin YAMAN (Sakarya Üniversitesi)
- Doç. Dr. Emre YANIKKEREM UÇUM (Celal Bayar Üniversitesi)
- Doç. Dr. Saadet YAZICI (İstanbul Üniversitesi)
- Doç. Dr. Hatice YILDIZ (Marmara Üniversitesi)
- Doç. Dr. Yusuf GENÇ (Sakarya Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Özlem AŞÇI (Çoruh Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Serap BALCI (İstanbul Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Ayla BERKİTEN (Kocaeli Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Kerime Derya BEYDAĞ (Okan Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Dilek BİLGİÇ (Cumhuriyet Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Fatma COŞAR ÇETİN (Medeniyet Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Seda ÇAĞLAR (İstanbul Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Zerrin ÇİĞDEM (İstanbul Arel Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Derya DEMİRDİZEN ÇEVİK (Kocaeli Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Meltem DEMİRGÖZ BAL (Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Zübeyde EKŞİ (Marmara Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Sezer ER GÜNERİ (Ege Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Ayça GÜRKAN (Ege Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Özlem Can GÜRKAN (Marmara Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Işık IŞIK ANDSOY (Karabük Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Ayşegül OKSAY ŞAHİN (Karabük Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Gülcan KAR (Karabük Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Özlem KARABULUTLU (Kafkas Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Nazan KARAHAN (Karabük Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Birsen MUTLU (İstanbul Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Özlem BOZKURT (Ege Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Sezer ER GÜNERİ (Ege Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Nurper ÖZBAR (Kocaeli Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. İlgün ÖZEN ÇINAR (Pamukkale Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Saliha ÖZPINAR (Celal Bayar Üniversitesi)

- Yrd. Doç. Dr. Özlem ÖZTÜRK (Karabük Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Dilek POTUR (Marmara Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Ayla TAŞKIRAN (Düzce Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Sırma Oya TEKVAR (Karabük Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Feride YİĞİT (İstanbul Aydın Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Neylan ZİYALAR (İstanbul Üniversitesi)
- Uzm. Dr. Kemal GÖRAL (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi)
- Uzm. Dr. Bülent KILIÇ (Ortopedi Uzmanı)
- Uzm. Dr. Tanju SÜRMELİ (Psikiyatri Uzmanı)

Bilim Kurulu Başkanı: Prof. Dr. Mustafa TALAS (Niğde Üniversitesi)

EĞİTİM ALANI BİLİM KURULU

- Prof. Dr. Berrin AKMAN (Hacettepe Üniversitesi)
- Prof. Dr. Yaşare AKTAŞ ARNAS (Çukurova Üniversitesi)
- Prof. Dr. Meziyet ARI (İstanbul Bilgi Üniversitesi)
- Prof. Dr. Yasemin AYDOĞAN (Abant İzzet Baysal Üniversitesi)
- Prof. Dr. Gülen BARAN (Ankara Üniversitesi)
- Prof. Dr. E. Nilgün BAYSAL METİN (Hacettepe Üniversitesi)
- Prof. Dr. Aynur BÜTÜN AYHAN (Ankara Üniversitesi)
- Prof. Dr. Şener BÜYÜKÖZTÜRK (Hasan Kalyoncu Üniversitesi)
- Prof. Dr. Cevat CELEP (Kocaeli Üniversitesi)
- Prof. Dr. Çağlayan DİNÇER (Ankara Üniversitesi)
- Prof. Dr. Yücel GELİŞLİ (Gazi Üniversitesi)
- Prof. Dr. Mübeccel GÖNEN (Hacettepe Üniversitesi)
- Prof. Dr. N. Semra ERKAN (Hacettepe Üniversitesi)
- Prof. Dr. Nezahat GÜÇLÜ (Gazi Üniversitesi)
- Prof. Dr. Sibel GÜNEYSU (Başkent Üniversitesi)
- Prof. Dr. Figen GÜRSOY (Ankara Üniversitesi)
- Prof. Dr. Yıldız GÜVEN (Marmara Üniversitesi)
- Prof. Dr. Gelengül HAKTANIR (Ankara Üniversitesi)
- Prof. Dr. Adalet KANDIR (Gazi Üniversitesi)
- Prof. Dr. Zeki KAYA (Gazi Üniversitesi)

- Prof. Dr. Ayla OKTAY (Maltepe Üniversitesi)
- Prof. Dr. Esra ÖMEROĞLU (Gazi Üniversitesi)
- Prof. Dr. Kamil ÖZER (Gedik Üniversitesi)
- Prof. Dr. Salih PINAR (Marmara Üniversitesi)
- Prof. Dr. Nilgün SARP (Bahçeşehir Üniversitesi)
- Prof. Dr. Mümin ŞAHİN (Trakya Üniversitesi)
- Prof. Dr. Yavuz TAŞKIRAN (Kocaeli Üniversitesi)
- Prof. Dr. Mustafa TALAS (Niğde Üniversitesi)
- Prof. Dr. Fulya TEMEL (Gazi Üniversitesi)
- Prof. Dr. Mimar TÜRKKAHRAMAN (Akdeniz Üniversitesi)
- Prof. Dr. Rengin ZEMBAT (Marmara Üniversitesi)
- Prof. Dr. Özcan SAYGIN (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi)
- Prof. Dr. Fatih KILIÇ (Süleyman Demirel Üniversitesi)
- Doç. Dr. Neslihan AVCI (Gazi Üniversitesi)
- Doç. Dr. Pelin AVŞAR (Dumlupınar Üniversitesi)
- Doç. Dr. Hatice BEKİR (Gazi Üniversitesi)
- Doç. Dr. Nurhayat ÇELEBİ (Karabük Üniversitesi)
- Doç. Dr. Zeynep ÇETİN (Hacettepe Üniversitesi)
- Doç. Dr. Ümit DENİZ KAN (Gazi Üniversitesi)
- Doç. Dr. H. Elif DAĞLIOĞLU (Gazi Üniversitesi)
- Doç. Dr. Ender DURUALP (Ankara Üniversitesi)
- Doç. Dr. Serap ERDOĞAN (Anadolu Üniversitesi)
- Doç. Dr. Tülin GÜLER YILDIZ (Hacettepe Üniversitesi)
- Doç. Dr. Gülümser GÜLTEKİN AKDUMAN (Gazi Üniversitesi)
- Doç. Dr. İrfan Suat GÜNSEL (Yakın Doğu Üniversitesi)
- Doç. Dr. Oğuzhan KILDAN (Kastamonu Üniversitesi)
- Doç. Dr. Ayşe Dilek ÖĞRETİR (Gazi Üniversitesi)
- Doç. Dr. Mustafa ÖNER UZUN (Afyon Kocatepe Üniversitesi)
- Doç. Dr. Saide ÖZBEY (Gazi Üniversitesi)
- Doç. Dr. Arzu ÖZYÜREK (Karabük Üniversitesi)
- Doç. Dr. Serdal SEVEN (Muş Alparslan Üniversitesi)
- Doç. Dr. Fatma TEZEL ŞAHİN (Gazi Üniversitesi)

- Doç. Dr. İlhan TOKSÖZ (Trakya Üniversitesi)
- Doç. Dr. İlkay ULUTAŞ (Gazi Üniversitesi)
- Doç. Dr. Gülten HERGÜNER (Sakarya Üniversitesi)
- Doç. Dr. Fatma Ünal (Akdeniz Üniversitesi)
- Doç. Dr. Perihan ÜNÜVAR (Mehmet Akif Üniversitesi)
- Doç. Dr. Münevver Can YAŞAR (Afyon Kocatepe Üniversitesi)
- Doç. Dr. Zeliha YAZICI (Akdeniz Üniversitesi)
- Doç. Dr. Kaya YILDIZ (Abant İzzet Baysal Üniversitesi)
- Doç. Dr. Müdriye YILDIZ BIÇAKÇI (Ankara Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Gözde AKOĞLU (Kırıkkale Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Nalan ARABACI (Ordu Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Aygen ÇAKMAK (Kırıkkale Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. H. Özlen DEMİRCAN (Orta Doğu Teknik Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Haktan DEMİRCİOĞLU (Hacettepe Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Fatma ELİBOL (Kırıkkale Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. H. Gözde ERTÜRK KARA (Aksaray Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Songül GİREN (Aksaray Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Gülsemin HAZER (Sakarya Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Elif KARAGÜN (Kocaeli Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Ali Murat KIRIK (Marmara Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Michael KUYUCU (İstanbul Aydın Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Şermin METİN (Hasan Kalyoncu Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Özgül POLAT (Marmara Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Cengiz POYRAZ (İstanbul Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Yakup POYRAZ (19 Mayıs Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Selvinaz SAÇAN (Adnan Menderes Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Özlem YURT (Karadeniz Teknik Üniversitesi)
- Yrd. Doç. Dr. Ali Serdar YÜCEL (Fırat Üniversitesi)

ULUSLARARASI BİLİM KURULU

- Dr. Aneshkumar MAHARAJ
- Dr. Alan BATES

- Dr. Anneline TALJAARD
- Dr. Adel AL-BATAINEH
- Dr. Adel AL-BATAINEH
- Dr. Arash RASHİDİ
- Dr. Azadeh DAVARİ
- Dr. Annick BOGAERTS
- Dr. Avgoustos TSIKANOS
- Dr. Brent MAWSON
- Dr. Deborah WANSBROUGH
- Dr. Deborah WANSBROUGH
- Dr. Deborah WANSBROUGH
- Dr. Fariba KOLAHDOOZ
- Dr. Kay MARGETTS
- Dr. Katrien BEEECKMAN
- Dr. Louise SWEMMER
- Dr. Maria HATZIGIANNI
- Dr. Majedh Abu AL-RUB
- Dr. Michail KALOGIANNAKIS
- Dr. Mairead KIELY
- Dr. Maria HATZIGIANNI
- Dr. Marie BERG
- Dr. Mary STEEN
- Dr. Melissa McHALE
- Dr. Patrick MAFORA
- Dr. Peter VAN BOGAERT
- Dr. Paul JOHNSTON
- Dr. Paul JOHNSTON
- Dr. Petra RUST
- Dr. Patrick MAFORA
- Dr. Sue CHERRINGTON
- Dr. Simon STOBART
- Dr. Tracy DONATH

- Dr. Tracy DONATH
- Dr. William A. ALDRIDGE

***İsim sıralaması soyadı dikkate alınarak yapılmıştır.**

KAZA GELİYORUM DEMEZ! ÇOCUKLARIMIZI KAZALARA KARŞI KORUYUP YARDIM EDEBİLİYOR MUYUZ?

Ozana URAL, Gülçin GÜVEN, Kadriye EFE AZKESKİN, Elif YILMAZ, Hande ARSLAN ÇİFTÇİ, Elif KÜÇÜKOĞLU

Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı

ÖZET

Araştırmada, okul öncesi dönemde çocuğu olan annelerin ve okul öncesi eğitim kurumunda görev yapan öğretmenlerin kazalar ile ilkyardım konularına yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Eşzamanlı karma modelde tasarlanan araştırmanın çalışma grubu, 2015-2016 eğitim öğretim yılında İstanbul Anadolu yakasındaki okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmen (16) ve bu öğretmenlerin sınıflarındaki çocukların annelerinden (114) oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak annelere yönelik Kişisel Bilgi Formu, Ev Kazaları ve İlkyardım-Anne Görüşme Formu ve Ev Kazaları ve İlkyardım Bilgi Testi kullanılmıştır. Okul öncesi öğretmenlerine yönelik olarak ise Kişisel Bilgi Formu ve Kazalar ve İlkyardım Öğretmen Görüşme Formu kullanılmıştır. Araştırma sonunda elde edilen bulgular incelendiğinde annelerin ev kazaları ve ilkyardım konusunda genel olarak orta düzeyde bilgi sahibi oldukları ancak bu bilgiler doğrultusunda gerekli düzenlemeleri hayata geçirmedikleri belirlenmiştir. Okul öncesi öğretmenlerin ise bilgi ve becerilerinin yeterli düzeyde oldukları saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ev Kazaları, İlkyardım, Anne, Öğretmen, Okul Öncesi Dönem

ACCIDENTS COME WITHOUT WARNING! COULD WE PROTECT OUR CHILDREN FROM ACCIDENTS AND HELP THEM?

ABSTRACT

This study was conducted with the mothers and teachers of preschool children for the purpose of determining their levels of knowledge and awareness related to accidents and first aid. The study was designed in concurrent mixed model. The participants include 16 preschool teachers who work at preschool institutions on the Asia side of Istanbul in 2015-2016 academic year and 114 mothers whose children are in the classrooms of these teachers. Data collection tools regarding mothers are Personal Information Form, Home Accidents and First Aid- Mother Interview

Form and Home Accidents and First Aid Knowledge Test. Tools regarding preschool teachers are Personal Information Form and Accidents and First Aid- Teacher Interview Form. The findings of the study revealed that mothers have generally medium-level of knowledge related to home accidents and first aid, however they do not put into practice necessary arrangements in light of this knowledge. In addition, preschool teachers were found to have sufficient level of knowledge and skills.

Key Words: Home Accidents, First Aid, Mother, Teacher, Preschool Period

GİRİŞ

Günlük yaşantımızda büyük küçük pek çok kaza ya da kaza kurbanı ile karşılaşmak mümkündür ancak yaşları ve gelişimsel özellikleri gereği kazalara en çok maruz kalanlar ve kaza riski taşıyanlar, küçük çocuklardır. Dünyada çocukluk çağı ölüm nedenleri arasında kaza ve yaralanmalar ilk sıralarda yer almaktadır (Erkal ve Şafak, 2006). Ölümlerin yanı sıra kazalar sonucunda pek çok yaralanmalar oluşmakta ve çocukların sağlığı olumsuz etkilenmektedir (Uğur-Baysal ve Birinci, 2006). Bu zararların en aza indirilerek çocukların güvenli ve sağlıklı bir yaşam sürdürebilmeleri amacıyla kaza ve ilkyardım konusunda bilgi ve farkındalığın toplumun bütün bireylerine kazandırılması önem taşımaktadır.

Çocukların kaza geçirme riskleri, yaşları ve gelişim düzeyleri ile ilişkilidir ve özellikle okul öncesi dönemdeki çocuklar, öngörülebilir ve dolayısıyla önlenebilir olan kazalara maruz kalma açısından en risk altında bulunan gruptur. Ülkemizde hastalıklar ve kazalar nedeniyle ölümlerin 5-6 yaş çocuklarda % 34,2, beş yaş üstü çocuklarda % 25,4 olduğu bildirilmektedir (TÜİK, 2009). Bu oranlar hastalık ve kazaları birlikte ele alsa da küçük yaştaki çocuktaki çocuk ölümlerinin yüksek bir oranda olduğu görülmektedir. Çocukların en çok vakit geçirdiği ev ortamında yaşanan kaza sıklığı, ülkeler ve yaş gruplarına göre değişmekle beraber çocukluk çağı kazalarının %25'ni oluşturmaktadır (Erkal ve Şafak, 2006). Ülkemizde ev kazalarına ilişkin kesin bir sayı olmamakla birlikte, yapılan araştırmalara göre, tüm yaralanmaların %18 ila %25'ini ev kazalarının oluşturduğu belirlenmiştir (Turan, Altundağ Dündar, Yorgancı ve Yıldırım, 2010). Öztürk, Yıldırım Sarı, Bektaş ve Elçigil (2010) tarafından 510 çocuk üzerinde yapılan araştırmada, çocukların %36,5'inin ev kazası geçirdiği belirlenmiştir. Yapılan bir başka araştırmada, ev kazalarının yanı sıra okul öncesi dönemki çocukların, eğitim kurumlarında en çok düşme ve akranları tarafından ısırılma sonucu yaralandıkları belirlenmiştir (Waibel ve Misra, 2003). Erkal ve Yertutan (2012) tarafından yapılan bir araştırmada ise çalışma grubundaki 600 anne-babanın %9,5'i çocuklarının son üç yılda okulda kaza geçirdiğini ifade etmişlerdir. Ortaokul öğrencileriyle yapılan başka bir çalışmada, incelenen bir aylık dönemde kaza sıklığının %41,2 (378 öğrenciden 156'sı kaza geçirmiş), toplam kaza sayısının 254 olduğu bulunmuş ve geçirilen kazaların %78,5'inin yaralanma ile sonuçlandığı tespit edilmiştir (Erarslan, 2007). Bu çalışmalar, erken yaşta başlayan kaza geçirme riskinin okul eğitimi boyunca devam ettiğini göstermektedir.

Kaza oluşumunda, insan faktörü önemli rol oynamaktadır (Uskun, Alptekin, Öztürk ve Kişioğlu, 2008; Uğur Baysal ve Birinci, 2006). Kazaların rastgele olduğu ve bu yüzden de öngörülemediği ve önlenemeyeceği inancı, kazalardan

korunmaya karşı başlıca engeli oluşturmaktadır (Kan Öntürk ve Balcı, 2015). Ev kazalarını arttıran faktörler arasında ebeveynlerin çocuk güvenliği ve ilkyardım bilgilerinin yetersiz olması ve ev ortamının çocuk güvenliğini sağlayacak şekilde düzenlenmemesi yer almaktadır (Ademola, Dedeke ve Oyelami, 2010; Yalaki, Taşar, Kara ve Dallar, 2010). Ev dışında, okul ortamında da kaza olasılığı bulunmaktadır. Küçük yaştaki çocuklar günün önemli bir kısmını okul öncesi eğitim kurumlarında geçirdikleri için, var olan tıbbi durumların şiddetlenmesi ya da kaza sonucu fiziksel yaralanmaların olması da bu ortamlarda gerçekleşmesi yüksel ihtimal olan acil pediyatrik problemlerdir (Olympia, Brady, Kapoor, Mahmood, Way ve Avner, 2010). Evde ve okulda küçük çocukların kaza geçirme riskine karşın, yetişkinlerin kazaları önlemeye yönelik tedbirleri alması ve bir kaza anında yapılması gerekenleri bilmesi, hayati öneme sahiptir. Yetişkinlere bu desteği ilkyardım bilgisi sağlamaktadır.

İlkyardım, herhangi bir kaza ya da yaşamı tehlikeye düşüren bir durumda sağlık görevlilerinin yardımı sağlanıncaya kadar hayatın kurtarılması ya da durumun daha kötüye gitmesini önleyebilmek amacıyla yapılan uygulamalardır (Kırılmaz ve Arısoy, 2002). Kazalardan sonra meydana gelen ölümlerin %34'ünün ilk beş, %54'ünün ise ilk otuz dakika içerisinde meydana geldiği belirtilmektedir (Eisenburger ve Safar, 1999). Başka bir deyişle, ilkyardım uygulamalarında zamanın çok değerli olduğu düşünülürse, ilkyardım hizmetlerinin yalnızca sağlık personeline bırakılmaması gerektiği, toplum katılımı sağlandığı takdirde çok daha etkili olacağı bilinmektedir (Dinçer, Atakurt ve Şimşek, 1998). Kazaları önlemenin en güvenilir yolu da eğitimdir. Alan yazında geliştirilen eğitim programlarının, ev kazalarını önlemeye yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerini olumlu etkilediği belirlenmiştir (Altundağ ve Öztürk, 2007; Chandran, vd., 2013; Çapık ve Gürol, 2014; King, vd., 2001; Odendaal, van Niekerk, Jordaan ve Seedat, 2009).

Evde yaşanan kazalarda, çocuklara ilk olarak müdahale edecek kişiler ebeveynleri, özellikle de anneleridir. Eğitim kurumlarında ise yatılı ve özel okulların dışında revir ve okul sağlığı hemşiresi bulunmadığı için, çocuklara ilk müdahaleyi gerçekleştirecek kişiler öğretmenlerdir. Bu bağlamda ebeveynlerin ve öğretmenlerin zamanında yapacağı doğru müdahaleler büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle ebeveynlere ve öğretmenlere yönelik kaza ve ilkyardım konularına ilişkin eğitim etkinliklerine katılarak bilgi düzeylerinin arttırılması gerekmektedir. Bu gereklilik, bu çalışmanın yapılmasında belirleyici bir unsur oluşturmuştur. Bu doğrultuda, bu araştırmada okul öncesi dönemde çocuğu olan annelerin ve okul öncesi eğitim kurumunda görev yapan öğretmenlerin ev ve okul kazaları ile ilkyardım konularında yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Okul öncesi dönemde çocuğu olan annelerin ve okul öncesi eğitim kurumunda görev yapan öğretmenlerin ev ve okul kazaları ile ilkyardım konularındaki bilgi ve farkındalık düzeylerinin belirlenmesinin amaçlandığı araştırma, Creswell'in (2013) karma model tasarımlarından biri olan eşzamanlı üçgenleme türünde tasarlanmıştır. Nitel ve nicel verilerin aynı anda toplandığı ve ayrı ayrı analiz edilerek uygulanan eşzamanlı üçgenleme tasarımı, araştırma bulgularını doğrulamak ve güçlendirmek amacıyla kullanılmaktadır. Araştırmada okul öncesi dönemde çocuğu olan annelerin ev kazaları ve ilkyardım konusundaki bilgi düzeyini sınamak amacıyla nicel desende tasarlanırken; okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin ev kazaları ve ilkyardım konusundaki farkındalıklarını be-

lirlemek amacıyla nitel araştırma desenlerinden biri olan eylem araştırması olarak tasarlanmıştır. Eylem araştırması uygulamanın içinde olan bir uygulayıcı ve araştırmacıların uygulama sürecine ilişkin problemlerin belirlenmesi, anlaşılması ve çözümüne yönelik sistematik veri toplamayı ve analiz etmeyi içeren bir araştırma yaklaşımıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Çalışma Grubu

Araştırma, okul öncesi dönemde çocuğu olan annelerden oluşan Çalışma Grubu-1 ve okul öncesi öğretmenlerinden oluşan Çalışma Grubu-2 olmak üzere iki grup katılımcıdan oluşmaktadır.

Çalışma Grubu-1: Araştırmaya 2015-2016 eğitim öğretim yılında İstanbul Anadolu yakasındaki Kadıköy ve Üsküdar ilçesindeki okul öncesi eğitim kurumları arasından kolay ulaşılabilirlik doğrultusunda belirlenen bir bağımsız anaokulu, iki ilköğretime bağlı anasınıfı ve bir özel okulda öğrenim gören çocukların annelerinden oluşmaktadır. Belirlenen kurumlardaki toplam 16 anasınıfındaki öğretmenler aracılığıyla yapılan bilgilendirme sonucunda araştırmaya 114 anne gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmaya katılan annelerin demografik bilgilerine ilişkin bulgular Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Annelerin Demografik Bilgilerine İlişkin Frekans ve Yüzdelik Dağılımı

Demografik Bilgi	Kategori	f	%
Yaş	30 yaş ve altı	11	9,65
	31-39 yaş	75	65,79
	40 yaş ve üstü	28	24,56
Öğrenim Durumu	İlköğretim	3	2,63
	Ortaöğretim	30	26,32
	Yükseköğretim	81	71,05
Meslek	Memur	34	29,82
	İşçi	21	18,42
	Esnaf	25	21,93
	Ev hanımı	31	27,19
	Diğer	3	2,63
Sosyo-Ekonomik Durum	Alt	5	4,39
	Orta	98	85,96
	Üst	11	9,65
Çocuk Sayısı	1 çocuk	57	50
	2 çocuk	43	37,72
	3 ve üstü çocuk	14	12,28

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan annelerin %9,65'inin 30 yaşın altında, %65,79'unun 31-39 yaş arasında, %24,56'sının ise 40 yaş ve üzerinde olduğu; %2,63'ünün ilköğretim, %26,32'sinin ortaöğretim ve %71,05'inin yükseköğretim mezunu olduğu belirlenmiştir. Annelerin meslekleri incelendiğinde %29,82'sinin memur, %18,42'sinin işçi, %21,93'ünün esnaf, %27,19'unun ev hanımı ve %2,63'ünün diğer meslek gruplarında olduğu saptanmıştır. Çalışma grubundaki annelerin %4,39'u alt, %85,96'sı orta ve %9,65'i üst sosyo-ekonomik düzeyde olduklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca araştırmaya katılan annelerin %50'sinin tek, %37,72'sinin iki, %12,28'sinin ise üç ve daha fazla çocuğa sahip olduğu belirlenmiştir. Çalışma grubunun genel profiline bakıldığında, annelerin eğitim düzeyinin yüksek, orta gelir düzeyinde, çoğunluğu 30-40 yaşları arasında, bir veya iki çocuğa sahip olduğu görülmektedir.

Çalışma Grubu-2: 2015-2016 eğitim öğretim yılında İstanbul Anadolu yakasındaki Kadıköy ve Üsküdar ilçesindeki okul öncesi eğitim kurumları arasından kolay ulaşılabilirlik doğrultusunda belirlenen bir bağımsız anaokulu, iki ilköğretime bağlı anasınıfı ve bir özel okulda görev yapan 16 okul öncesi öğretmeni araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul etmiştir. Okul öncesi öğretmenlerin demografik bilgileri şöyledir:

- ✓ Araştırmaya katılan öğretmenlerin tamamı kadındır.
- ✓ 4'ü 25 yaşın altında, 8'i 25-35 yaş arasında ve 4'ü 36 yaşın üzerindedir.
- ✓ Öğretmenlerin 5'i kız meslek liselerinin çocuk gelişimi bölümlerinden, 11'i üniversitelerin okul öncesi öğretmenliği bölümlerinden mezun olmuştur.
- ✓ Öğretmenlerin 4'ü meslekteki ilk yılları olduğunu ifade ederken, 8'i 2-5 yıl, 2'si 6-10 yıl ve 2'si ise 11 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip olduklarını ifade etmişlerdir.

Bu çalışma grubunun oluşturan kadın öğretmenlerin çoğunluğunun üniversite mezunu olduğu, oldukça deneyimli ve genç öğretmenler olduğu görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Araştırma kapsamında iki farklı çalışma grubundaki annelere ve okul öncesi öğretmenlerine yönelik olarak toplam 4 farklı ölçme aracı kullanılmıştır. Annelere yönelik olarak, Kişisel Bilgi Formu, Ev Kazaları ve İlkyardım-Anne Görüşme Formu ve Ev Kazaları ve İlkyardım Bilgi Testi kullanılmıştır. Okul öncesi öğretmenlerine yönelik olarak ise Kişisel Bilgi Formu ve Kazalar ve İlkyardım-Öğretmen Görüşme Formu kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmacılar tarafından hazırlanan form, annelere ve okul öncesi öğretmenlere yönelik iki ayrı form olarak tasarlanmıştır. Anne formunda yaş, öğrenim durumu, meslek, sosyo-ekonomik durum ve çocuk sayısına ilişkin bilgiler elde edilirken; öğretmen formunda cinsiyet, yaş, mezun olduğu okul, mesleki kıdem ile ilgili sorulara yer verilmiştir.

Ev Kazaları ve İlkyardım-Anne Görüşme Formu: Araştırmacılar tarafından hazırlanan ve 10 sorudan oluşan formda, annelerin ev kazaları ve ilkyardıma ilişkin günlük hayatlarındaki gereksinimleri ve gerekliliklerine ilişkin bilgilere ulaşılması hedeflenmiştir. Açık uçlu ve yarı yapılandırılmış sorulardan oluşmaktadır.

Ev Kazaları ve İlkyardım Bilgi Testi: Koç (2004) tarafından geliştirilen ölçme aracı, annelerin ev kazaları ve ilkyardım konusunda sahip olmaları gereken temel bilgileri ölçmeyi amaçlamaktadır. Test toplam 25 soruluk ve 4 seçenekli olarak kullanılmış bir bilgi testidir. Bilgi testinden alınacak puan ortalamaları 0-100 arasındadır.

Kazalar ve İlkyardım-Öğretmen Görüşme Formu: Araştırmacılar tarafından tasarlanan görüşme formu, okul öncesi öğretmenlerin ev kazaları ve ilkyardım konusunda öğrenim ve mesleki eğitim süreçlerinde bu konuya ilişkin aldıkları eğitimleri ve yaşantılarında karşılaştıkları kaza ve ilkyardıma ilişkin deneyimleri içeren sorulardan oluşmaktadır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma kapsamında 2015-2016 eğitim öğretim yılında İstanbul Anadolu yakasındaki Kadıköy ve Üsküdar ilçesindeki okul öncesi eğitim kurumları arasından kolay ulaşılabilirlik doğrultusunda bir bağımsız anaokulu, iki ilköğretime bağlı anasınıfı ve bir özel okul belirlenmiştir. Bu kurumlardaki yöneticilerin de onayları alınarak görev yapan okul öncesi öğretmenleri arasından 16 öğretmen çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul etmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenler aracılığı ile okul öncesi dönemde çocuğu olan annelere yönelik duyurular yapılmış ve araştırmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden annelere veri toplama araçları yine öğretmenler aracılığıyla ulaştırılmıştır.

Araştırmada elde edilen nitel verilerin analizi için içerik analizi ve betimsel analizler yapılmıştır. Bulgular frekans ve yüzdelik dağılımlar ile ifade edilmiştir. Ev Kazaları ve İlkyardım Bilgi Testi'nden elde edilen veriler ise SPSS paket programı kullanılarak analiz edilmiştir.

BULGULAR

Okul öncesi dönemde çocuğu olan annelerin ve okul öncesi eğitim kurumunda görev yapan öğretmenlerin ev kazaları ile ilkyardım konularındaki bilgi ve farkındalık düzeylerinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen araştırmanın bulguları bu bölümde sunulmaktadır.

Grafik-1: Ev Kazaları ve İlkyardım-Anne Görüşme Formu -I

Grafik 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan annelerin %56,5'i evinde ecza dolabı olduğunu, %59,1'i evinde ilkyardım çantası olduğunu ifade ederken, annelerin %53'ü ecza dolabı ve ilkyardım çantalarının herhangi bir kaza anında kullanılabilecek yeterlilikte olmadığını belirtmişlerdir. Annelerin %76,5'inin evinde yangın söndürme cihazı

bulunmazken, %46,1'inin de acil servis numaralarının evde bulunmadığı saptanmıştır. Ev kazaları ve ilkyardım konusunda annelerin daha önce bilgi alıp almadıklarının belirlenmesine yönelik bulgulara Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Annelerin "Daha önce ev kazaları/ilkyardım ile ilgili nasıl bilgi aldınız?" sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin yüzdelik dağılım

	Araç	Ev kazaları	İlkyardım
Daha önce ev kazaları/ilkyardım ile ilgili nasıl bilgi aldınız?	Bilgi almadım	%47	%36,5
	Kurumsal eğitim	%27	%50,4
	Gazete-dergi	%7,8	%6,1
	Arkadaş-akraba	%0,9	%0,9
	Televizyon	%17	%6,1

Tablo 2'ye göre annelerin %47'si ev kazaları ile ilgili, %36,5'i ise ilkyardım ile ilgili daha önce herhangi bir bilgi almadıklarını ifade etmişlerdir. Bilgi aldığını belirten annelerin ise bu bilgileri hangi yolla edindiklerine ilişkin verdikleri cevaplar incelendiğinde annelerin %27'sinin kurumsal eğitim, %17'sinin televizyon, %7,8'inin gazete-dergi ve %0,9'unun arkadaş-akraba aracılığıyla ev kazaları ile ilgili bilgi edindikleri saptanmıştır. İlkyardım ile ilgili olarak ise annelerin %50,4'ünün kurumsal eğitim, %6,1'inin televizyon, %6,1'inin gazete-dergi ve %0,9'unun arkadaş-akraba aracılığıyla bilgi edindikleri tespit edilmiştir. Annelerin daha önce ev kazası geçirip geçirmediklerine ilişkin bulgular Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Annelerin "Daha önce siz ya da ailenizden biri ev kazası geçirdi mi?" sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin yüzdelik dağılım

	Kaza türü	Yüzdelik Dağılım
Daha önce siz ya da ailenizden biri ev kazası geçirdi mi?	Kaza geçirmedik	%55,7
	Düşme-burkulma	%5,2
	Yanma	%5,2
	Kesici/delici alet ile yaralanma	%2
	Gıda zehirlenmesi	%1,7
	Kimyasal zehirlenme	%1,7
	Diğer	%0,9
	Cevap yok	%27,8

Tablo 3'te annelerin "Daha önce siz ya da ailenizden biri ev kazası geçirdi mi?" sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin dağılım incelendiğinde, annelerin %55,7'si daha önce kendisinin ya da aile üyelerinden birinin kaza geçirmediğini belirtirken, annelerin %27,8'i bu soruya cevap vermemiştir. Kendisi ya da aile üyelerinden birinin kaza geçirdiğini ifade eden annelerin sırasıyla %5,2'si düşme-burkulma-kırılma, %5,2'si yanma, %2'si kesici/delici alet ile yaralanma,

%1,7'si gıda zehirlenmesi, %1,7'si kimyasal zehirlenme ve %0,9'u ise diğer kazaları geçirdiklerini belirtmişlerdir. Buna göre çalışma grubunda kaza geçiren annelerin veya aile üyelerinin oranı %15,8'dir. Annelerin ev kazalarını önlemeye yönelik önerilerine ilişkin bulgular Tablo 4'4e sunulmuştur.

Tablo 4. Annelerin "Sizce ev kazaları nasıl önlenebilir?" sorusuna verdikleri cevaplara ilişkin yüzdelik dağılım

	Öneri	Yüzdelik Dağılım
Sizce ev kazaları nasıl önlenebilir?	Öneride bulunmadı	%60,9
	Daha fazla dikkat ederek	%16,5
	Evi kazalara yol açmayacak şekilde düzenleyerek	%13,9
	Eğitim alarak	%7
	Sağlık personelinden bilgi alarak	%2

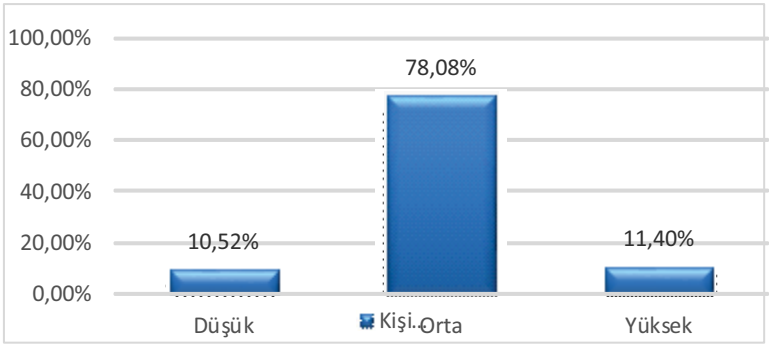
Tablo 4'te annelerin "Sizce ev kazaları nasıl önlenebilir?" sorusuna verdikleri cevaplar incelenmiştir. Annelerin %60,9'u herhangi bir öneride bulunmazken %16,5'i daha fazla dikkat ederek, %13,9'u evi kazalara yol açmayacak şekilde düzenleyerek, %7'si eğitim alarak ve %2'si ise sağlık personelinden bilgi alarak ev kazalarının önlenebileceğini ifade etmişlerdir. Annelerin Ev Kazaları ve İlkyardım Bilgi Testi'nden aldıkları puanlara ilişkin veriler Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Ev Kazaları ve İlkyardım Bilgi Testi puanlarına ilişkin minimum-maksimum, ranj, varyans, n, $\overline{X}$ ve S değerleri

N	$\overline{X}$	Min.	Mak.	Ranj	Varyans	Ss.
114	64,28	16	92	76	171,814	13,107

Tablo 5'te görüldüğü gibi araştırmaya katılan annelerin Ev Kazaları ve İlkyardım Bilgi Testi'nden aldıkları puan ortalaması 64,28 ve standart sapma değeri 13,107 olarak hesaplanmıştır. Ortalamanın +1 standart sapma sağı ile -1 standart sapma solu arasında kalan ev kazaları ve ilkyardım bilgi puanına sahip anneler "orta düzey" ($\overline{X}$ = 52-77) ; ortalamanın +1 standart sapma değerinin üstünde ev kazaları ve ilkyardım bilgi puanına sahip anneler "yüksek düzey" ($\overline{X}$ = ≥ 78); ortalamanın -1 standart sapma değerinin altında ev kazaları ve ilkyardım bilgi puanına sahip anneler "düşük düzey" ($\overline{X}$ = ≤ 51) olarak sınıflandırılmıştır. Annelerin Ev Kazaları ve İlkyardım Testi'nden aldıkları puanlara göre bilgi düzeylerine ilişkin dağılım Grafik 2'de sunulmuştur.

Grafik 2'ye göre ev kazaları ve ilkyardım konusunda araştırmaya katılan annelerin %10,52'sinin düşük, %78,08'inin orta ve %11,4'ünün yüksek düzeyde bilgi sahibi oldukları belirlenmiştir. Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin Kazalar ve İlkyardım-Öğretmen Görüşme Formu'ndaki sorulara verdikleri cevaplara ilişkin bulgular Grafik-3 ve Grafik-4'te sunulmuştur.

Grafik 2. Ev Kazaları ve İlkyardım Bilgi Testi Puan Dağılımı

Grafik 3. Kazalar ve İlkyardım-Öğretmen Görüşme Formu –I

Grafik 3'e göre araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerin öğrenim sürecinde 13'ü ilkyardım dersi, 6'sı ev kazalarını önlemeye yönelik ders aldıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlik yaparken seminer, kurs ya da hizmet içi eğitimler ile okul öncesi öğretmenlerinin 5'i ilkyardım, 2'si ev kazalarını önlemeye yönelik eğitim aldıklarını ifade etmişlerdir.

Grafik 4 incelendiğinde okul öncesi öğretmenlerin 7'si sınıflarında ilkyardım gerektiren bir durum ile karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Sınıfta ilkyardım gerektiren hangi durumlarla karşılaştıkları sorulduğunda;

- Düşme-çarpma (*5 kişi*),
- Burun kanaması (*4 kişi*),
- Isırma (*1 kişi*),
- Yüksek ateş (*1 kişi*) ile karşılaştıklarını ifade etmişlerdir.

Grafik 4. Kazalar ve İlkyardım-Öğretmen Görüşme Formu -II

Bu durumlarla karşılaştıklarında ne yaptıkları sorulduğunda ise öğretmenler şunları yaptıklarını belirtmişlerdir;

- Düşme-çarpma ve burun kanaması için: Kanayan bölgeye tampon uygulama (*f*=5), Buz kompresi (*f*=3) ve Sağlık görevlisinden yardım talebi (*f*=1)
- Yüksek ateş için: Ateş düşürücü ilaç takviyesi (*f*=1)

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmada okul öncesi dönemde çocuğu olan annelerin ve okul öncesi eğitim kurumunda görev yapan öğretmenlerin ev ve okul kazaları ile ilkyardım konularına yönelik bilgi ve farkındalık düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, okul öncesi dönemde çocuğu olan annelerin ev kazaları ve ilkyardım konularındaki bilgi düzeylerinin genel olarak orta düzeyde olduğu bulunmuştur. Ancak annelerin %40,9'u evlerinde ilkyardım çantası bulunmadığını, %53'ü ise ilkyardım çantasının kaza anında kullanılabilir yeterlikte olmadığını ve %46,1'i de acil servis numaralarının evde bulunmadığını belirtmiştir. Ayrıca, annelerin %60,9'u ev kazalarının nasıl önlenebileceğine dair herhangi bir öneride bulunmamıştır. Bu sonuçlar, annelerin ev kazaları ve ilkyardım konularındaki bilgi düzeylerinin orta düzeyde olmasına rağmen, ev ortamında gerekli düzenlemeleri yapmadıkları ve ev kazalarına ile ilkyardım konusunda uygulamaya yönelik eksiklerinin olduğu söylenebilir. Alan yazında yapılan diğer çalışmalarda 0-6 yaş grubu çocuğu olan annelerin ev kazalarına yönelik güvenlik önlemlerini alma ve ilkyardım bilgilerinin yetersiz olduğu bulunmuştur (Özmen, Ergin, Şen ve Çetinkaya, 2007; Ergen Gürarslan, 2012; Thein, Lee ve Bun, 2005; Uskun, Alptekin, Öztürk ve Kişioğlu, 2008; Yalaki, Taşar, Kara ve Dallar, 2010). Bu çalışmada ise orta düzeyde bilgi sahibi olan annelerin, davranışa ve uygulamaya yönelik eksiklikleri olduğu görülmektedir.

Araştırmada elde edilen bir sonucuna göre annelerin %47'si ev kazaları, %36,5'i ise ilkyardım konusunda eğitim almadıklarını belirtmiştir. Bilgi aldığını belirten annelerin ise bu bilgileri en çok kurumsal eğitim ve televizyon yoluyla edindikleri bulunmuştur. Diğer çalışmalarda da annelerin ilkyardım ile ilgili bilgi edinme kaynakları farklılık göstermektedir. Bu araştırmaya katılan anneler, televizyon aracılığıyla da bilgi sahibi olduklarını ifade etmişlerdir

ancak edindikleri bilgileri ne kadar içselleştirdikleri konusunda daha fazla incelemeye gereksinim duyulmaktadır. Bilgi sahibi olduğunu belirten annelerin büyük bir çoğunluğunun, evde gerekli önlemleri almaması da alınan bilginin davranış değişikliğine sebep olmadığını işaret etmektedir. Bu amaçla eğitimlerin bilgi sağlayıcı ve uygulamaya yönelik olması gerekmektedir. Çocuklardaki kazaları önlemede annelere verilen ev kazaları ve ilkyardım eğitiminin etkisini saptamak amacıyla yapılan çalışmalarda, eğitim sonrasında annelerin bilgi ve tutumlarında önemli ölçüde gelişmeler gözlenmiştir (Altundağ ve Öztürk, 2007; Çapık ve Gürol, 2014; Çınar ve Görak, 2003; King, vd., 2005; Turan vd., 2010).

Araştırmada annelerin %55,7'si daha önce kendisinin ya da aile üyelerinden birinin kaza geçirmediğini belirtirken, %27,8'i bu soruya cevap vermemiştir. Yapılan başka araştırmada (Gür, Erol, Sezer ve Şişman, 2013) ise ev kazası riski açısından ziyaret yapılan evlerin güvenlik durumlarının yetersiz olduğu ve yarısından fazlasında son bir yıl içinde ev kazası yaşandığı rapor edilmiştir. Kazaların görülme riski konutun özellikleri ve bazı sosyo-demografik özelliklere göre farklılık göstermektedir. Sosyoekonomik düzeyi düşük ailelerde ev kazası insidansı daha yüksektir (Şahiner, Özkan ve Hamzaoğlu, 2011). Dolayısıyla bu araştırmaya katılan annelerden sayıca az bir kısmının ailesinde daha önce kaza geçiren biri olduğunu belirtmesi, bu araştırmadaki annelerin çoğunluğun yükseköğretim mezunu ve orta sosyoekonomik düzeyde olmalarından kaynaklandığı söylenebilir. Kendisi ya da aile üyelerinden birinin kaza geçirdiğini ifade eden anneler en çok düşme-burkulma-kırılma ve yanma kazalarını geçirdiklerini belirtmişlerdir. Bu bulgu, alan yazında yer alan diğer araştırmaların bulgularıyla benzerlik göstermektedir (Gür, Erol, Sezer ve Şişman, 2013; Şahiner, Kılıç, vd., 2006; Özkan ve Hamzaoğlu, 2011).

Araştırmanın sonuçlarına göre araştırmaya katılan 16 okul öncesi öğretmeninin 13'ü öğrenim sürecinde ilkyardım dersi aldığını belirtmiştir. Öğretmenlerin 5'i ise öğretmenlik yaparken ilkyardım konusunda seminer/kurs/hizmeti içi eğitim aldığını belirtmiştir. Erkan ve Göz (2006)'ün ilköğretim okullarında görev yapmakta olan öğretmenlerle yaptığı çalışmada öğretmenlerin %68,4'ü, Nayir, Uskun, Türkoğlu, Uzun, Öztürk ve Kişioğlu (2010)'nun yaptıkları çalışmada öğretmenlerin % 61,5'i, Özyürek vd. (2013)'nin Afyonkarahisar il merkezinde yaptıkları çalışmada ise öğretmenlerin %48,2'si daha önce ilkyardıma ilişkin eğitim almadıklarını ifade etmişlerdir. Eğitim almış olduğunu ifade eden öğretmenlerin bir kısmı bu bilgileri mezun oldukları üniversiteden, büyük bir çoğunluğu ise farklı yerlerden (sürücü kursları, kitle iletişim araçları vb) aldıklarını belirtmişledir. Nayir ve diğerleri (2010) tarafından yapılan araştırma sonucunda öğretmenlerin % 86'sının ilkyardım bilgi düzeylerini yeterli bulmadıklarını ve % 81'inin ilkyardım konusunda eğitim almak istediği bulunmuştur. Sönmez, Usku ve Pehlivan (2014) tarafından yapılan çalışmada, araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin sadece %15,5'i ilkyardıma ilişkin bilgi düzeylerinin yeterli olduğu saptanmıştır. Yapılan diğer çalışmalarda da öğretmenlerin ilkyardım konusunda kendilerini yeterli görmediği ve ilkyardım konusunda eğitime gereksinim duydukları bulunmuştur (Erkan ve Göz, 2006; Özyürek vd., 2013).

Araştırmada 14 okul öncesi öğretmeninden 7'si sınıflarında ilkyardım gerektiren bir durum ile karşılaştıkları belirtmişlerdir. Sınıfta ilkyardım gerektiren durumlar olarak ise en çok düşme-çarpma, burun kanaması, ısırma ve yüksek ateş ile karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Okul öncesi öğretmenleri ile yapılan başka bir araştırmada (Sönmez, Uskun ve Pehlivan, 2014) ise, öğretmenlerin %68.2'si profesyonel yaşamlarında ilkyardım gerektiren bir durumla karşılaş-

tıklarını ve bu durumların en çok kanama, kırık, bayılma ve yanık olduğunu belirtmişlerdir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular ışığında şu önerilerde bulunulabilir:

- 0-6 yaş dönemindeki çocukların kazalardan korunmasında ailelerin risk faktörleri, korunma yolları ve ilkyardım konularına ilişkin bilgi verici, farkındalık uyandırıcı ve uygulama temelli, aile ve öğretmenlere yönelik eğitim programları tasarlanabilir.
- Araştırmanın bulgularına göre, ilkyardım konusunda bilgi aldığını belirten annelerin bu bilgileri edinme yollarından biri de televizyondur. Bu nedenle, kitle iletişim araçları ailelerin ev kazaları ve ilkyardım konularında bilinçlenmesi için etkin olarak kullanılabilir. Ancak bu programların izleyenlere sağlayacağı bilgi, farkındalık oluşturma ve uygulamaya yönelik bireyleri teşvik edici olmalıdır. Ayrıca programların sınırlılıkları belirtilmelidir.
- Eğitim fakülteleri bünyesindeki bölümlerde mevcut değil ise ilkyardım derslerine yer verilebilir. Buna ek olarak yükseköğretim kurumları tarafından öğrencilere ve yerel halka yönelik ilkyardıma ilişkin eğitim ve seminerler düzenlenebilir.
- Kazalarla ilişkili riskleri belirleyen araştırmalar yapılarak, bu riskleri ortadan kaldırmaya/azaltmaya yönelik araştırmalar yapılmalıdır. Özellikle eğitim kurumları, kaza riskleri açısından değerlendirilerek riskleri ortadan kaldırmaya yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

Yapılan bu araştırma, gelecekte tasarlanan daha geniş çaplı aile ve okul/öğretmenlere yönelik eğitim programlarının hazırlanması ve uygulanması için bir ön çalışma niteliğindedir. Bundan sonraki aşama, kazaları önleyici ve müdahale edici eğitim programlarının hazırlanmasıdır.

KAYNAKÇA

ADEMOLA, A. S., DEDEKE, I. O. VE OYELAMİ, O. A. (2010). Childhood injuries in Ilesa, South-Western Nigeria: causes, pattern, andoutcome. *West African Journal Medicine. 29*(4), 253-258.

ALTUNDAĞ, S. VE ÖZTÜRK, M. C. (2007). Ev kazalarına yönelik eğitimin, güvenlik önlemleri alınması ve kaza görülme sıklığına etkisi. *Ulus Travma Acil Cerrahi Dergisi, 13*(3), 180–185.

CHANDRAN, A., KHAN, U. R., ZİA, N., FEROZE, A., DE RAMİREZ, S. S., HUANG, C. M., RAZZAK, J. A. VE HYDER, A. A. (2013). Disseminating childhood home injury risk reduction information in Pakistan: Results from a community-based pilot study. *International Journal of Environmental Research and Public Health, 10*(3), 1113-1124.

CRESWELL, J. W. (2013). *Araştırma deseni, nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları*. (Çev. Edt. S. B. Demir). Ankara: Eğiten Kitap.

ÇAPIK, C. VE GÜROL, A. P. (2014). Eğitimin annelerin ev kazalarına yönelik güvenlik tedbirlerini tanılama yetilerine etkisi. *Kafkas Tıp Bilimleri Dergisi,* 4(3), 87-94.

ÇINAR N. D. VE GÖRAK, G. (2003). 0-6 yaş çocuklarda annelerin ev kazalarına yönelik güvenlik önlemlerinin tanılama ölçeğinin geliştirilmesi, geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Çocuk Forumu Dergisi, 6*(1), 22-27.

DİNÇER, C., ATAKURT, Y. VE ŞİMSEK, I. (1998). *A study on the level of the first aid knowledge of educators working in preschools*. Paper presented at the Annual European Early Childhood Education Research Association (EECERA) Conference. http://eric.ed.gov/?id=ED424912 adresinden 11.04.2016 tarihinde alınmıştır.

GÜR, K., EROL, S., SEZER, A. VE ŞIŞMAN, F. N. (2013). Ev ziyaretleriyle ev kazası risk faktörlerinin saptanması ve belirlenen kazaların özellikleri. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi, 22* (6), 226-233.

EİSENBURGER, P. VE SAFAR, P. (1999). Life supporting first aid training of the public-- review and recommendations. *Resuscitation 41*(1), 3- 18.

ERASLAN, R. (2007). *Bir ilköğretim okulu ikinci kademe öğrencilerinde okul kazası görülme sıklığının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

ERGEN-GÜRARSLAN, N. (2012). *Tunceli-Pertek İlçe Merkezi'nde 0-14 yaşlar arasında çocuğu olan annelerin ilk yardım bilgi düzeyleri ve ilk yardım gerektiren durumların sıklığı.* Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.

ERKAL, S. VE ŞAFAK, Ş. (2006). Determination of the risks of domestic accidents for the 0-6 age group in the Tuzluçayır Village Clinic neighborhood. *Turkish Journal of Pediatrics, 48*(1*)*, 56-62.

ERKAL, S. VE YERTUTAN, C. (2012). *Çocukların okulda kaza geçirme durumu ve okulda kaza geçirmelerini önlemeye yönelik ebeveyn davranışlarının incelenmesi.*http://www.sdergi.h acettepe.edu.tr/makaleler/sibelerkalcanayertutan.pdf adresinden 10.04.2016 tarihinde alınmıştır.

ERKAN, M. VE GÖZ, F. (2006). Öğretmenlerin ilk yardım konusundaki bilgi düzeylerinin belirlenmesi. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, *9*(4), 63-68.

KAN-ÖZTÜRK, Z. VE BALCI, S. (2015). Çocukluk çağı yaralanmaları: Güvenli ev ortamı oluşturma. *Cumhuriyet Hemşirelik Dergisi, 4*(1), 41-47.

KILIÇ, B., DEMİRAL, Y., ÖZDEMİR, Ç., ÖZDEMİR, S., DJEMALAJ, F., İLİM, O., İLİŞER, R., AKGÜN, M., ŞENTÜRK, B. VE ŞAHİN, F. (2006). İzmir'de bir gecekondu bölgesinde evde yaralanma insidansı. *Toplum Hekimliği Bülteni, 25*(3), 27-32.

KIRILMAZ, A. Y. VE ARISOY, M. (2002). Ev kazaları ve ilkyardım. *Sağlık ve Toplum Dergisi,* 4, 27-32.

KİNG, W. J., KLASSEN, T. P., LEBLANC, J., BERNARD-BONNİN, A. C., ROBİTAİLLE, PHAM, B., COYLE, D., TENENBEİN, M. VE PLESS, I. B. (2001). The effectiveness of a home visit to prevent childhood injury. *Pediatrics*, *108*(2), 382-388.

KİNG, W. J., LEBLANC, J. C., BARROWMAN, N. J., KLASSEN, T. P., BERNARD-BONNİN, A. C., ROBİTAİLLE, Y., TENENBEİN, M. VE PLESS, I. B. (2005). Long term effects of a home visit to prevent childhood injury: Three year follow up of a randomized trial. *Injury Prevention*, *11*(2), 106-109.

KOÇ, S. (2004). *Ev kazaları ve yetişkin kadınlara yönelik yapılan ilk yardım eğitim programlarının değerlendirilmesi.* Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

NAYİR, T., USKUN, E., TÜRKOĞLU, H., UZUN, E., ÖZTÜRK, M. VE KİŞİOĞLU, N. A. (2011). Isparta il merkezinde görevli öğretmenlerin ilkyardım bilgi düzeyleri ve tutumları. *SDÜ Tıp Fakültesi Dergisi*, *18*(4), 123-127.

ODENDAAL, W., VAN NİEKERK, A., JORDAAN, E. VE SEEDAT, M. (2009). The impact of a home visitation programme on household hazards associated with unintentional childhood injuries: a randomised controlled trial. *Accident Analysis & Prevention, 41*(1), 183-190.

OLYMPİA, R. P., BRADY, J., KAPOOR, S., MAHMOOD, Q., WAY, E. VE AVNER, J. R. (2010). Compliance of child care centers in Pennsylvania with national health and safety performance standards for emergency and disaster preparedness. *Pediatric Emergency Care*, *26*(4), 239-247.

ÖZMEN D., ERGİN D., ŞEN N. VE ÇETİNKAYA, A. (2007). 0-6 yaş grubu çocuğu olan annelerin ev kazalarına yönelik güvenlik önlemlerinin tanılanması. *Aile ve Toplum, 3* (12), 13-20.

ÖZTÜRK C., YILDIRIM SARI, H., BEKTAŞ, M. VE ELÇİGİL, A. (2010). Home accidents and mothers measurements in preschool children. *Anatolian Journal of Clinical Investigation*, *4*(1), 15–21.

ÖZYÜREK, P., BAYRAM, F., BEŞTEPE, G., CEYLANTEKİN, Y., CİĞERCİ, Y., ÇELİK, Y., KUYUCUOĞLU, N., KARACA, Ş., TEMEL, S. VE YILMAZER, A. (2013). Lise öğretmenlerine verilen temel ilkyardım eğitiminin etkililiğinin değerlendirilmesi. *Afyon Kocatepe University Journal of Social Sciences*, *15*(1), 183-198.

SÖNMEZ, Y., USKUN, E. VE PEHLİVAN, A. (2014). Knowledge levels of pre-school teachers related with basic first-aid practices, Isparta sample. *Turkish Archives of Pediatrics/Türk Pediatri Arşivi*, *49*(3), 238-246.

ŞAHİNER, P., ÖZKAN, Ö. VE HAMZAOĞLU, O. (2011). Kocaeli ilindeki sosyoekonomik düzeyi düşük hanelerde ev kazası insidansı ve risk faktörleri. *TAF Preventive Medicine Bulletin, 10*(3), 257-268.

TURAN T., ALTUNDAĞ DÜNDAR, S., YORGANCI, M. VE YILDIRIM, Z. (2010). 0-6 yaş grubu çocuklarda ev kazalarının önlenmesi. *Ulusal Travma ve Acil Cerrahi Dergisi 16* (6), 552-557.

TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU (TÜİK, 2009). *Ölüm istatistikleri.* Sayı:173, Ankara.

UĞUR-BAYSAL, S., VE BİRİNCİ, A. (2006). Çocukluk çağında kazalar ve yaralanma kontrolü. *Türkiye Klinikleri Journal of Pediatrical Sciences, 2(2)*, 64-79.

USKUN, E., ALPTEKİN, F., ÖZTÜRK, M. VE KİŞİOĞLU, A. N. (2008). Ev hanımlarının ev kazalarını önlemeye yönelik tutum ve davranışları ile ev kazalarına yönelik ilkyardım bilgi düzeyleri. *Ulus Travma Acil Cerrahi Dergisi, 14*(1), 46-52.

THEİN, M. M., LEE, B. W. VE BUN, P. Y. (2005). Knowledge, attitude and practices of childhood injuries and their prevention by primary caregivers in Singapore. *Singapore Medical Journal*, *46*(3), 122-126.

WAİBEL, R. VE MİSRA, R. (2003). Injuries to preschool children and infection control practices in childcare programs. *Journal Of School Health*, *73*(5), 167-172.

YALAKİ, Z., TAŞAR, M. A., KARA, N. VE DALLAR, Y. (2010). Sosyoekonomik düzeyi düşük olan ailelerin ev kazaları hakkında bilgi düzeylerinin ölçülmesi. *Journal of Academic Emergency Medicine*, *9*(2), 129-133.

YILDIRIM, A. VE ŞİMŞEK, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. (9. Baskı)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.